Nr. 145 (15.224). Lwów, środa 28. czerwca 1939. Rok LX.
Ч. 145 (15.224). Львів, середа 27. червня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертрічно . . . . 15.00 "
піврічно . . . . . . 30.00 "
річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П. ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Японська бльокада і рівновага Чемберлена.

Англійсько-японський конфлікт на Далекому Сході ще не зліквідований. Навпаки. Він розвивається і — можна сказати — загострюється. Представник японського міністерства закордонних справ заповів, **що токійський уряд чекає на рапорт з Тіентсіну** і щойно тоді дасть відповідь на англійську ноту з протестом злої поведінки японської влади з англійськими громадянами. Але вже сьогодні можна ствердити — казав представник японського міністерства закордонних справ, — що випадки, які подає англійська нота, недокладні і **розповсюджування таких вісток може тільки загострити положення.**

А тимчасом у британській концесії у Тіентсіні запанувало велике обурення, **що японці розібрали до нага підчас ревізії паню Фінлей, німку з походження, жінку англійця.** Цю дуже докладну особисту ревізію перевела японська стежа прилюдно на вулиці при вході до концесії на очах юрби тубильців, що живо коментували той інцидент.

Бльокада англійської концесії у Тіентсіні триває вже 13 днів. Анґлійській владі все ще не вдалося наладнати справи достави харчів. Два шпиталі, що знаходяться на терені концесії відчувають дошкульний брак молока. До того надходять чутки, **що японська влада рішилася скріпити бльокаду Тіентсіну,** чим хоче примусити управи французької й англійської концесії погодитися на домагання тимчасового пекінського уряду, за яким стоїть Японія.

Це скріплення бльокади вже й почалося. Японська влада затримала 45 хвилин військовий, вантажний самохід, що віз харчі для англійських відділів та який ескортувало 20 вояків. Досі військові транспорти не стрічали ніяких труднощів.

На іншому відтинку не краще положення. **Не зважаючи на те, що скасували бльокаду Сватов, японська влада робить труднощі неяпонським кораблям при вїзді до порту.** Кораблі мусять зголошувати свій вїзд на 24 години і тоді японська влада дає дозвіл вивантажити тільки почту і харчі.

Представник анґлійських морських сил у Шанґаю домагався необмежено права для англійських кораблів запливати до порту Сватов. Японці погодилися допускати тільки один корабель на тиждень. Всі англійські кораблі, **що всупереч забороні японської влади заплили до порту,** не могли вивантажити ані навантажити товарів.

Що на те все анґлійський уряд? Льорд Галіфакс завізвав до себе японського амбасадора і в якнайгострішний спосіб звернув йому увагу на брутальну поведінку з англійськими громадянами, що хочуть вийти поза концесію. Англійський амбасадор у Токіо зробив відповідний демарш у японського міністра закордонних справ. І все те називається скрайно: розмовами.

На запит у парляменті в тій справі в минулий понеділок премієр Чемберлен відповів: „Маю деякі причини, які мене спонукують висловлювати надію, **що ті розмови можуть довести до порозуміння у справі Тіентсіну і тому намагаючи, щоб припинити брутальну поведінку льокальної японської влади з англійськими громадянами не хочу сказати нічого, що могло би у відємний спосіб пересудити вигляди на задовільне поладнання тієї справи з японським урядом".**

Але поза тією зрівноваженою і спокійною поставою англійського премієра виринає **англійсько-французька морська конференція у Сінґапурі, що довела до тісної співпраці тих обох держав на Далекому Сході.** Анґлійський уряд — як повідомляють з Льондону — не піде на економічні санкції, які вимагали би надто широкого обсягу акції. **Англійський уряд рішиться радше на демонстрацію англійської фльоти близько портів Північного Китаю.** В наслідок порозуміння у Сінґапурі французькі й американські кораблі взяли б на себе стежну службу на Південно-китайському морю, звільняючи таким чином анґлійські кораблі, що могли би сконцентруватися в одному місці і творити достаточно поважну силу до морської демонстрації.

Пригадка.

Пригадуємо, що

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ

відбудуться в четвер, дня 29. червня 1939. р. в год. 8-ій вранці в домівці РСУК у Львові, вул. Техніцька ч. 1. II. пов.

Виразно зазначуємо, що цього року відбуваються Загальні Збори в с і х без винятку ч л е н і в, які вибирають уповажнених на наступну 3-літню каденцію.

Того самого дня в год. 7-ій вранці відбудеться в церкві св. Спаса у Львові, при вул. Краківській

БОГОСЛУЖЕННЯ

на інтенцію Народної Торговлі і

ПАНАХИДА

за померших членів Народної Торговлі.

Дирекція.

„Кожна нова зміна в мапі Европи доведе до геґемонії Німеччини".

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА НЕВДОВОЛЕНА З ОСТАННЬОЇ ПРОМОВИ ПРЕМІЄРА ЧЕМБЕРЛЕНА

ПАРИЖ, ПАТ. У звязку з одним уступом промови премієра Чемберлена у Кардіф, який можна би інтерпретувати як свого роду послаблення гострого становища Англії, французька преса виступає з осторогою під адресою Анґлії, щоб згідливим тоном своїх заяв не заохочувала Німеччини проводити далі ідею безумної політики.

На сторінках „Журналь де Деба" п. Бернус ствerджує, що того роду заяви у теперішньому моменті не на місці і супроти німців небезпечні, бо вони готові спокушувати німців добачувати в них деяке вагання і німці готові зробити з них такий самий висновок, як мин. ..., що вони могтимуть накинути свою волю при помочі способів, що досі їм знаменито вдавалися. А кожна нова зміна мапи Европи мусіла би потягнути за собою інші, що довели б до створення геґемонії, до якої змагає німецька політика.

У дальшій частині статті п. Бернус наводить уступ із промови мін. Ґебельса й коментуючи його твердить, що канцлер Гітлер і мін. Ґебельс здають собі справу з того, що війна була б для них дуже рисковна, але гадають, що третя Німеччина може далі робити свої насилля не наражаючись на небезпеку. Саме в цьому найбільша небезпека, про яку повинні подумати державні мужі, що виступають із промовами. Коли говорить до німців треба висловлюватися драстично, сильно, може навіть брутально, щоб вони не могли не зрозуміти ...теру рішення, зробленого супроти них.

Наприкінці п. Бернус наводить такі слова „Ню-Йорк Геральд Тріб'юн": „Ясна річ, що агресивних держав не стримають тільки рішучі слова та богобойні надії. Тільки їх певність, що є сила могутніша від них, якої на випадок потреби можна буде вжити проти них, може їх знеохотити до агресії".

Бої на манджурсько-монгольській границі.

МОСКВА, ПАТ. Агенція Тасс повідомляє, що над манджурсько-монгольсько-совітською границею від 11-го травня ц. р. ішли бої, в яких по обох боках брали участь війська стаціоновані на пограниччі, при підтримці артилерії, повзів та летунства. Згідно з тим комунікатом у боях у районі Но...чан на південний схід від озера Буїр (16—20 км. на схід від ріки Кгалькін) від 11-го до 29-го травня японці втратили коло 400 вбитих, совітська армія 40 убитих і 50 ранених.

В часі налету японської ескадри на 2 польові монгольсько-совітські летовища напасники втратили 31 літаків. Втрати монгольсько-совітського летунства — 12 літаків. Комунікат кінчається ствердженням, що совітсько-монгольські війська зуміли на цілій лінії втримати свої позиції, не нарушуючи манджурської границі з винятком кількох випадків погоні совітських ескадр за японськими літаками.

Комунікат головної кватири японської армії подає, що японці зістрілили над озером Буїр і рікою Кгалькін 72 літаки в часі боїв, що були між 22 і 24 червня. Загалом від часу інциденту під Номонган до 24-го червня згідно зі звідомленнями агенції Домеї зістрілено 131 совітських літаків.

Агенція Домеї повідомляє, що над монгольсько-манджурською границею, в околицях озера Буїр, у понеділок знову були повітряні бої між японськими та совітськими літаками. Японці зістрілили 6 совітських літаків, своїх втрат не подають.

—o—

Японці бомбардували Чункін.

ЧУНКІН, ПАТ. В неділю бомбардували місто два японські літаки, які в числі 39 перелетіли кілька разів над Чункіном, скидаючи з великої висоти загалом коло 300 бомб. В часі бомбардування згинуло 2 місіонарів з канадійської евангелицької ...

Nr. 145 (15.224). Lwów, środa 28. czerwca 1939. Rok LX.
Ч. 145 (15.224). Львів, середа 27. червня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертрічно . . . . 15.00 "
піврічно . . . . . . 30.00 "
річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Японська бльокада і рівновага Чемберлена.

Англійсько-японський конфлікт на Далекому Сході ще не зліквідований. Навпаки. Він розвивається і — можна сказати — загострюється. Представник японського міністерства закордонних справ заповів, **що токійський уряд чекає на рапорт з Тіентсіну** і щойно тоді дасть відповідь на англійську ноту з протестом злої поведінки японської влади з англійськими громадянами. Але вже сьогодні можна ствердити — казав представник японського міністерства закордонних справ, — що випадки, які подає англійська нота, недокладні і **розповсюднювання таких вісток може тільки загострити положення.**

А тимчасом у британській концесії у Тіентсіні запанувало велике обурення, **що японці розібрали до нага підчас ревізії паню Фінлей, німку з походження, жінку англійця.** Цю дуже докладну особисту ревізію перевела японська стежа прилюдно на вулиці при вході до концесії на очах юрби тубильців, що живо коментували той інцидент.

Бльокада англійської концесії у Тіентсіні триває вже 13 днів. Англійській владі все ще не вдалося налагдити справи достави харчів. Два шпиталі, що знаходяться на терені концесії відчувають дошкульний брак молока. До того надходять чутки, **що японська влада рішилася скріпити бльокаду Тіентсіну,** чим хоче примусити управи французької й англійської концесії погодитися на домагання тимчасового пекінського уряду, за яким стоїть Японія.

Це скріплення бльокади вже й почалося. Японська влада затримала 45 хвилин військовий, вантажний самохід, що віз харчі для англійських відділів та який ескортувало 20 вояків. Досі військові транспорти не стрічали ніяких трудношів.

На іншому відтинку не краще положення. **Не зважаючи на те, що скасували бльокаду Сватов, японська влада робить трудноші неяпонським кораблям при вїзді до порту.** Кораблі мусять зголошувати свій вїзд на 24 години і тоді японська влада дає дозвіл вивантажити тільки почту і харчі.

Представник англійських морських сил у Шангаю домагався необмежено права для англійських кораблів запливати до порту Сватов. Японці погодилися допускати тільки один корабель на тиждень. Всі англійські кораблі, **що всупереч забороні японської влади заплили до порту,** не могли вивантажити ані навантажити товарів.

Що на те все англійський уряд? Льорд Галіфакс завізвав до себе японського амбасадора і в якнайгостріший спосіб звернув йому увагу на брутальну поведінку з англійськими громадянами, що хочуть вийти поза концесію. Англійський амбасадор у Токіо зробив відповідний демарш у японського міністра закордонних справ. І все те називається скрайно: розмовами.

На запит у парляменті в тій справі в минулий понеділок премієр Чемберлен відповів: „Маю деякі причини, які мене спонукують висловлювати надію, **що ті розмови можуть довести до порозуміння у справі Тіентсіну і тому намагаючи, щоб припинити брутальну поведінку льокальної японської влади з англійськими громадянами не хочу сказати нічого, що могло би у відємний спосіб пересудити вигляди на задовільне поладнання тієї справи з японським урядом".**

Але поза тією зрівноваженою і спокійною поставою англійського премієра виринає **англійсько-французька морська конференція у Сінгапурі, що довела до тісної співпраці тих обох держав на Далекому Сході.** Англійський уряд — як повідомляють з Льондону — не піде на економічні санкції, які вимагали би надто широкого обсягу акції. **Англійський уряд рішиться радше на демонстрацію англійської фльоти близько портів Північного Китаю.** В наслідок порозуміння у Сінгапурі французькі й американські кораблі взяли б на себе стежну службу на Південно-китайському морю, звільняючи таким чином англійські кораблі, що могли би сконцентруватися в одному місці і творити достаточно поважну силу до морської демонстрації

Пригадка.

Пригадуємо, що

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ

відбудуться в четвер, дня 29. червня 1939. р. в год. 8-ій вранці в домівці РСУК у Львові, вул. Техніцька ч. 1. II. пов.

Виразно зазначуємо, що цього року відбуваються Загальні Збори всіх без винятку членів, які вибирають уповажнених на наступну 3-літню каденцію.

Того самого дня в год. 7-ій вранці відбудеться в церкві св. Спаса у Львові, при вул. Ко…ківській

БОГОСЛУЖЕННЯ

на інтенцію Народної Торговлі і

ПАНАХИДА

за померших членів Народної Торговлі.

Дирекція.

„Кожна нова зміна в мапі Европи доведе до гегемонії Німеччини".

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА НЕВДОВОЛЕНА З ОСТАННЬОЇ ПРОМОВИ ПРЕМІЄРА ЧЕМБЕРЛЕНА

ПАРИЖ, ПАТ. У звязку з одним уступом промови премієра Чемберлена у Кардіф, який можна би інтерпретувати як свого роду послаблення гострого становища Англії, французька преса виступає з осторогою під адресою Англії, щоб згідливим тоном своїх заяв не заохочувала Німеччини проводити далі ідею безумної політики.

На сторінках „Журналь де Деба" п. Бернус стверджує, що того роду заяви у теперішньому моменті не на місці і супроти німців небезпечні, бо вони готові спокушувати німців добачувати в них деяке вагання і німці готові зробити з них такий самий висновок, як мин. …у, що вони могтимуть накинути свою волю при помочі способів, що досі їм знаменито вдавалися. А кожна нова зміна мапи Европи мусіла би потягнути за собою інші, що довели б до створення гегемонії, до якої змагає німецька політика.

У дальшій частині статті п. Бернус наводить уступ із промови мін. Ґебельса й коментуючи його твердить, що канцлер Гітлер і мін. Ґебельс здають собі справу з того, що війна була б для них дуже рисковна, але гадають, що третя Німеччина може далі робити свої насилля не наражаючись на небезпеку. Саме в цьому найбільша небезпека, про яку повинні подумати державні мужі, що виступають із промовами. Коли говорити до німців треба висловлюватися драстично, сильно, може навіть брутально, щоб вони не могли не зрозуміти …теру **рішення, зробленого** супроти них.

Наприкінці п. Бернус наводить такі слова „Ню-Йорк Геральд Трібюн": „Ясна річ, що агресивних держав не стримають тільки рішучі слова та богобойні надії. Тільки їх певність, що є сила могутніша від них, якої на випадок потреби можна буде вжити проти них, може їх знеохотити до аґресії".

Бої на манджурсько-монгольській границі.

МОСКВА, ПАТ. Агенція Тасс повідомляє, що над манджурсько-монгольсько-совітською границею від 11-го травня ц. р. ішли бої, в яких по обох боках брали участь війська стаціоновані на пограниччі, при підтримці артилерії, повзів та летунства. Згідно з тим комунікатом у боях у районі Но… ічан на південний схід від озера Буір (16—20 км. на схід від ріки Кгалькін) від 11-го до 29-го травня японці втратили коло 400 вбитих, совітська армія 40 убитих і 50 ранених.

В часі налету японської ескадри на 2 полеві монгольсько-совітські летовища напасники втратили 31 літаків. Втрати монгольсько-совітського летунства — 12 літаків. Комунікат кінчиться ствердженням, що совітсько-монгольські війська зуміли на цілій лінії втримати свої позиції, не нарушуючи манджурської границі з винятком кількох випадків погоні совітських ескадр за японськими літаками.

Комунікат головної кватири японської армії подає, що японці зістрілили над озером Буір і рікою Кгалькін 72 літаки в часі боїв, що були між 22 і 24 червня. Загалом від часу інциденту під Номонган до 24-го червня згідно зі звідомленнями агенції Домеї зістрілено 131 совітських літаків.

Агенція Домеї повідомляє, що над монгольсько-манджурською границею, в околицях озера Буір, у понеділок знову були повітряні бої між японськими та совітськими літаками. Японці зістрілили 6 совітських літаків, своїх втрат не подають.

—o—

Японці бомбардували Чункін.

ЧУНКІН, ПАТ. В неділю бомбардували місто два японські літаки, які в числі 39 перелетіли кілька разів над Чункіном, скидаючи з великої висоти загалом коло 500 бомб. В часі бомбардування згинуло 2 місіонарів з канадійської евангелицької місії.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Суспільна вартість українського вчительства.

У ДЕНЬ ЦЬОГОРІЧНОГО ЗАГАЛЬНОГО ЗБОРУ ВПУВ.

Львів, 26. червня 1939.

У вівторок, 27. червня, відбудеться Загальний Збір Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". 34 роки стоїть це товариство на своїх позиціях і хоч це станова організація — його річні збори, його підсумки, поодиноких ділянок діяльности викликувала все в українському громадянстві живе зацікавлення. Українське громадянство бачило в організації українсьокго вчительства **не лише покажчик** меткої розбудови спільних інтересів якоїсь кількости одиниць, але й покажчик благородного впливу на школу, на дітей, на отсю дуже важну царину українськоог збірного життя. І тут треба обєктивно, хоч з прикрістю, ствердити, що лінія суспільної вартости Т-ва ВПУВ, коли підходити до нього з цього погляду — постійно паде та що це товариство має **чимраз менше впливу на шкільне життя**, що воно, врешті, **не є в такому ступні, як колись було**, двигуном культурного, економічного й господарського розвитку широких українських мас.

Відразу підкреслюємо, що це ствердження не означає, неначе б то ми хотіли всю відповідальність за упадок суспільної вартости вчительської формації перенести на ВПУВ, чи його управу! Далеко ні! Ми зовсім докладно здаємо собі справу, що умовини нашого життя далеко не ті, які були в часі, коли лінія розвитку 34-літнього істнування ВПУВ постійно піднімалась. Явище упадку суспільного впливу поодиноких українських станів на українське життя прикметне не лише українському вчительству. Воно торкається таксамо українського духовенства, української адвокатури, українського студентства. Підкреслюємо: це явище, скомпліковане і багатогранне. Його треба записати також не лише на конто умовин, які цей суспільний упадок поодиноких українських станів спричинили, але й на конто призвичаєння українського народу до нових умовин реального життя. Він творить теж і нові суспільні формації, нові клітини, які організують його господарські і культурні потреби.

Не будемо аналізувати звідомлення з діяльности В. П У. В. за 1938. р., бо така аналіза нічого не дає. Радо стверджуємо, що під організаційним оглядом це Товариство виказує навіть в останньому році деякі успіхи. Воно виказує зріст членів і зріст інших своїх аґенд у порівнанні з попередніми звітовими роками. Тішимося теж, що Управі Т-ва вдалось опанувати розпряжність, яка повстала була серед його членів перед трьома роками наслідком легкодушної і невідповідальної діяльности тодішнього головного директора. Хотіли б ми теж, щоб непорозуміння, які істнують ще досі між теперішньою більшістю в товаристві і його зменшеною опозицією і які навіть находили своє місце на сторінках преси, нарешті цілком вирівняно. Ми — „Діло" — були перші та єдині тоді, які не вагалися прилюдно виступити проти деяких тодішніх нездорових проявів на терені Т-ва, даючи голос представникам тодішньої опозиції внутрі ВПУВ. Річевій критиці завжди дамо і на будуче місце. Але маємо враження, що більшість тодішніх дразливих справ поладнана, а деякі неполаднані — годяться для полагоди на внутрішньому терені. Самі ми займаємось ВПУВ як питанням національно-суспільного характеру.

Що треба, на нашу думку, зробити, щоб Взаїмна Поміч, хоч і станове товариство, здобула собі назад в українському громадянстві поважнішу позицію, зрештою належну собі і з огляду на майно, яким розпоряджає і з огляду на кількість своїх членів та навіть з огляду на цю станову діяльність, яку вона в дану хвилину переводить? Наша відповідь така: Взаїмна Поміч опвинна переступити межі своєї професійної діяльности і поставити собі — поруч з нею — завдання **впливати на зріст чи боронити тих ділянок українського громадянського життя, які перехрещуються з її становими завданнями**. Цю думку хочемо розвинути.

Професійні справи українського вчительства перехрещуються з такими загальнішими справами українського громадянського життя: **1) вплив на вселюдну школу і молодь, 2) позашкільна громадянська діяльність учителів, 3) чисельний стан учительства і доплив до нього нових кадрів з рядів студіюючої молоді.** Ціла низка обєктивних, незалежних від учительства умовин спричинила, що в. на одну з цих справ наше вчительство **не має ніякого або майже ніякого впливу.** Учителеві грозять незвичайно прикрі службові наслідки, коли він дасть українській дитині якусь **леґальну** українську дитячу ґазету, нпр. „Світ Дитини". Такі самі наслідки може потягнути його діяльність навіть в українській господарській чи культурній установі. Врешті справа допливу нових учительських кадр. Учительських семінарій, яких нпр. у 1920/21 р. було на терені львівської шкільної Кураторії 22 (в тому 4 українські, 9 польсько-українських та 9 польських), тепер нема. На їх місце прийшли педаґогічні ліцеї і педагогії, **самі польські!** Коли в тому самому році (1920/1), було у тих семінаріях 2.009 душ української учнівської молоді (на 2952 польської) і 151 учителів української народности (на 243 польських), то тепер у польських заведеннях „кшталценя научицелі" стан змінився ґрунтовно в нашу некористь. Але тут спитаємо: чи є в нас якась українська установа, що їй відомі були б умовини, серед яких приймають українську молодь до цих заведень, як з нею там поводяться, що вона вчиться і кілько взагалі її там є?! Ні, ми такої установи не знаємо. Щороку кураторія сотні учителів переносить, щороку десятки їх іде передчасно на емеритуру, однак широкому загалові невідомо, в яких умовинах це діється. Щороку якась сотня-дві молодих українців стає учителями, однак українському загалові невідомі ті нераз дивні, на кожний випадок часто прикрі, затяжні й упокорюючі шляхи і нераз круті стежинки, якими вдається цим молодим людям здобути „контракт" на службу. Словом, на нашу думку, цієї громадянської, ба навіть ширшої **правної опіки**, над усіми цими справами не маємо і нам видається, що це виключна домена Взаїмної Помочі і що **вона цю ділянку занедбала.** Вона обмежилась до **персональних, одиничних заходів і інтервенцій**, вона свою правну оборону професійних і громадянських прав учительства заховала у своєму нутрі, не намагаючись під цим оглядом зактивізувати українського громадянства і ширшої української прилюдної опінії. На нашу думку, **громадянська вартість української вчительської організації зростатиме в прямому відношенні до активізації українського громадянського чинника в користь учительства** і звязування його з професійними завданнями українського вчителя. Чим більший буде натиск української прилюдної опінії, тим менше буде одиниць серед українського вчительства, які втікатимуть від своїх громадянських обовязків у шкаралупу своєї приватної веґетації. Треба довести до того, щоб українські батьки станули за українським учителем, треба, щоб українське громадянство жило болями і радощами українського вчителя, треба, щоб вказівки громадянської опіки над державним вселюдним шкільництвом, над допливом молоді до педаґоґічних шкіл, над духовим впливом на неї, над обороною вчителя як громадянина вийшли зі сутінків „правної поради" ВПУВ на ширшу громадянську арену. Треба, щоб ВПУВ поза своєю професійною пресою мала вплив на **всю** українську національну пресу і мобілізувала українську прилюдну опінію для справ, які звязують учителя з українськими громадянськими потребами, шкільництвом і культурою. Словом треба, щоб українське вчительство вийшло зі свого станово-професійного ґетта на ширшу прилюдну арену і взялось за організацію тих громадянських сил, які допоможуть йому виконати завдання, належене на українське вчительство сучасним історичним моментом.

Ми свідомі того, що цієї теми ми не вичерпали. Проте цих кілька уваг уважали ми за доцільне висловити прилюдно з приводу цьогорічного збору Взаїмної Помочі Українського Вчительства. Нехай цей Збір прийме їх від нас так доброзичливо, як доброзичливо їх ми подали. Бажаючи йому успіхів у розвязці преважних внутрішніх справ ВПУВ, віримо, що цьогорічний збір зуміє найти засоби, щоб привернути свому товариству його колишню таку високу суспільну вартість.

С. Т.

Становище Еспанії в сучаснім моменті.

Заповіджена на вересень ц. р. **подорож ген. Франка до Риму та Берліна** знову висуває на фронт актуальних політичних подій справу становища нової Еспанії в европейському міждержавному конфлікті. Довг вдячности супроти держав оси виключає всякий сумнів, що між Еспанією та німецько-італійським союзним бльоком уже в найближчому часі дійде до заключення низки договорів. Йде тільки про те, який характер матимуть ці договори та як далеко вони сягатимуть: **чи ґен. Франко рішиться приступити до німецько-італійського військового союзу, звязуючи таким чином на життя і смерть долю Еспанії з долею держав оси, чи ні.**

Деяке світло на майбутні відносини Еспанії до держав оси кидають заяви двох еспанських достойників, що саме розїздили по Італії: міністра внутрішніх справ **Сунера** та шефа еспанського летунства ґенерала **Кінделяна,** що причалив до Італії з острова Мальорки в товаристві італійських летунів. Оба ці еспанці сказали в розмові з представниками преси, що еспансько-німецько-італійський союз — це тільки питання часу, але ясно не висловились, якого роду був би цей союз.

Видається, що **подорож італійського міністра Чяна до Бурґос** у найближчих днях має саме на меті в розмові з ґен. Франком та його міністрами устійнити подробиці союзу, що складатиметься з більшого числа договорів: господарського, культурного і політичного. Досі невідомо, чи політичний договір матиме також окремі постанови військового характеру, чи обмежиться пактом приязни, пактом неаґресії без обовязку для Еспанії виступити збройно по боці держав оси у всякому випадку та за всіх обставин.

Преса англійсько-французького бльоку потішає своїх читачів, що еспанський нарід, викровавившись три роки, ледви чи зобовяжеться до військового союзу з державами оси. Таке твердження можна стрінути на сторінках навіть льондонського „Таймсу" і паризького „Тану" всупереч заяві згаданого еспанського ґенерала Кінделяна, який у розмові з представником туринської „Стампи" підкреслив, що братерство зброї та спільно пролита кров у боротьбі проти демократично-большевицького світу обі сторони (Еспанію та держави оси) дуже зобовязує.

У взаєминах Еспанії з Францією й Анґлією, поза оптимістичними передбачуваннями не видно реальної поправи, а всі спроби зміцнити контакти на торговельних чи фінансових основах досі не вдалися. Еспанська преса зовсім не злагіднила свого тону у відношенні до західніх держав. Та не зважаючи на цей факт деякі поважні англійські кола висвлюють думку, що **Еспанія в евентуальному майбутньому зударі лишиться невтральною і по власній волі та навіть за згодою держав оси. І то з таких причин:**

Внутрішнє положення в Еспанії є далеке від такої стабілізації, яка дозволяла б еспанській армії чинно вмішатись у майбутню війну; антифранківські елементи нині завойовані, завтра зараз старалися б зірвати та заколотити сучасний режим в Еспанії. Таксамо становище сусідньої Португалії з еспанофільського перемінилось в останньому часі на англьофільське і цей факт є вагітний у всілякі небезпеки для Еспанії на випадок війни. Зрештою, кажуть ці самі анґлійські кола, у випадку вибуху війни невтральність Еспанії була б для Німеччини та Італії багато вигідніша. Невтральність, відповідно „приноровлена" до обставин і достаточно елястична, забезпечила б державам оси майже ті самі користи, що чинне заанґажування Еспанії, не виставляючи її самої відразу на напад Франції та Анґлії, й наслідком того користи, що їх могли тягнути Німеччина при такій невтральности потайки. При еспанта Італія були б певні та тривкі. При еспанській невтральности Німеччина та Італія мали б можність користати з еспанських військових баз та портів, могли б спокійно причалювати до балеарських островів та до портів еспанського Марока, діставали б з Еспанії залізо, нафту, мідь та іншу потрібну сировину

Суспільна вартість українського вчительства.

У ДЕНЬ ЦЬОГОРІЧНОГО ЗАГАЛЬНОГО ЗБОРУ ВПУВ.

Львів, 26. червня 1939.

У вівторок, 27. червня, відбудеться Загальний Збір Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". 34 роки стоїть це товариство на своїх позиціях і хоч це станова організація — його річні збори, його підсумки, поодиноких ділянок діяльности викликувала все в українському громадянстві живе зацікавлення. Українське громадянство бачило в організації українсьокго вчительства не лише покажчик меткої розбудови спільних інтересів якоїсь кількости одиниць, але й покажчик благородного впливу на школу, на дітей, на отсю дуже важну царину українськоог збірного життя. І тут треба обєктивно, хоч з прикрістю, ствердити, що лінія суспільної вартости Т-ва ВПУВ, коли підходити до нього з цього погляду — постійно паде та що це товариство має **чимраз менше впливу на шкільне життя,** що воно, врешті, не є в такому ступні, як колись було, двигуном культурного, економічного й господарського розвитку широких українських мас.

Відразу підкреслюємо, що це ствердження не означає, неначе б то ми хотіли всю відповідальність за упадок суспільної вартости вчительської формації перенести на ВПУВ, чи його управу! Далеко ні! Ми зовсім докладно здаємо собі справу, що умовини нашого життя далеко не ті, які були в часі, коли лінія розвитку 34-літнього істнування ВПУВ постійно піднімалась. Явище упадку суспільного впливу поодиноких українських станів на українське життя прикметне не лише українському вчительству. Воно торкається таксамо українського духовенства, української адвокатури, українського студентства. Підкреслюємо: це явище, скомпліковане і багатогранне. Його треба записати також не лише на конто умовин, які цей суспільний упадок поодиноких українських станів спричинили, але й на конто призвичаєння українського народу до нових умовин реального життя. Він творить теж і нові суспільні формації, нові клітини, які організують його господарські і культурні потреби.

Не будемо аналізувати звідомлення з діяльности В. П. У. В. за 1938. р., бо така аналіза нічого не дає. Радо стверджуємо, що під організаційним оглядом це Товариство виказує навіть в останньому році деякі успіхи. Воно виказує зріст членів і зріст інших своїх агенд у порівнанні з попередніми звітовими роками. Тішимося теж, що Управі Т-ва вдалось опанувати розпряжність, яка повстала була серед його членів перед трьома роками наслідком легкодушної і невідповідальної діяльности тодішнього головного директора. Хотіли б ми теж, щоб непорозуміння, які істнують ще досі між теперішньою більшістю в товаристві і його зменшеною опозицією і які навіть находили своє місце на сторінках преси, нарешті цілком вирівняно. Ми — „Діло" — були перші та єдині тоді, які не вагалися прилюдно виступити проти деяких тодішніх нездорових проявів на терені Т-ва, даючи голос представникам тодішньої опозиції внутрі ВПУВ. Річевій критиці завжди дамо і на будуче місце. Але маємо враження, що більшість тодішніх дразливих справ поладнана, а деякі неполаднані — годяться для полагоди на внутрішньому терені. Самі ми займаємось ВПУВ як питанням національно-суспільного характеру.

Що треба, на нашу думку, зробити, щоб Взаїмна Поміч, хоч і станове товариство, здобула собі назад в українському громадянстві поважнішу позицію, зрештою належну собі і з огляду на майно, яким розпоряджає і з огляду на кількість своїх членів та навіть з огляду на цю станову діяльність, яку вона в дану хвилину переводить? Наша відповідь така: Взаїмна Поміч опвинна переступити межі своєї професійної діяльности і поставити собі — поруч з нею — завдання **впливати на зріст чи боронити тих ділянок українського громадянського життя, які перехрещуються з її становими завданнями.** Цю думку хочемо розвинути.

Професійні справи українського вчительства перехрещуються з такими загальнішими справами українського громадянського життя: **1) вплив на всєлюдну школу і молодь, 2) позашкільна громадянська діяльність учителів, 3) чисельний стан учительства і доплив до нього нових кадрів** з рядів студіюючої молоді. Ціла низка обєктивних, незалежних від учительства **умовин спричинила, що на одну з цих справ** наше вчительство **не має ніякого або майже ніякого впливу.** Учителеві грозять незвичайно прикрі службові наслідки, коли він дасть українській дитині якусь **леґальну** українську дитячу газету, нпр. „Світ Дитини". Такі самі наслідки може потягнути його діяльність навіть в українській господарській чи культурній установі. Врешті справа допливу нових учительських кадр. Учительських семінарій, яких нпр. у 1920/21 р. було на терені львівської шкільної Кураторії 22 (в тому 4 українські, 9 польсько-українських та 9 польських), тепер нема. На їх місце прийшли педаґоґічні ліцеї і педаґоґії, **самі польські!** Коли в тому самому році (1920/1), було у тих семінаріях 2.009 душ української учнівської молоді (на 2952 польської) і 151 учителів української народности (на 243 польських), то тепер у польських заведеннях „кшталценя научицелі" стан змінився ґрунтовно в нашу некорисіть. Але тут спитаємо: чи є в нас якась українська установа, що їй відомі були б умовини, серед яких **приймають українську молодь до цих заведень, як з нею там поводяться, що вона вчиться і кілько взагалі її там є?!** Ні, ми такої установи не знаємо. Щороку кураторія сотні учителів переносить, щороку десятки їх іде передчасно на емеритуру, однак широкому загалові невідомо, в яких умовинах це діється. Щороку якась сотня-дві молодих українців стає учителями, однак українському загалові невідомі ті нераз дивні, на кожний випадок часто прикрі, затяжні й упокорюючі шляхи і нераз круті стежинки, якими вдається цим молодим людям здобути „контракт" на службу. Словом, на нашу думку, цієї громадянської, ба навіть ширшої **правної опіки,** над усіми цими справами не маємо і нам видається, що це виключна домена Взаїмної Помочі і що **вона цю ділянку занедбала.** Вона обмежилась до **персональних, одиничних заходів і інтервенцій,** вона свою правну оборону професійних і громадянських прав учительства **заховала у свому нутрі, не намагаючись під цим оглядом** заактивізувати українського громадянства і ширшої української прилюдної опінії. На нашу думку, **громадянська вартість української** вчительської організації зростатиме в прямому відношенні до активізації українського громадянського чинника в користь учительства і звязування його з професійними завданнями українського вчителя. Чим більший буде натиск української прилюдної опінії, тим менше буде одиниць серед українського вчительства, які втікатимуть від своїх громадянських обовязків у шкаралупу своєї приватної вегетації. Треба довести до того, щоб українські батьки станули за українським учителем, треба, щоб українське громадянство жило болями і радощами українського вчителя, треба, щоб вказівки громадянської опіки над державним вселюдним шкільництвом, над допливом молоді до педаґоґічних шкіл, над духовим впливом на неї, над обороною вчителя як громадянина вийшли зі сутінків „правної поради" ВПУВ на ширшу громадянську арену. Треба, щоб ВПУВ поза своєю професійною пресою мала вплив на **всю** українську національну пресу і мобілізувала українську прилюдну опінію для справ, які звязують учителя з українськими громадянськими потребами, шкільництвом і культурою. Словом треба, щоб українське вчительство вийшло зі свого станово-професійного ґетта на ширшу прилюдну арену і взялось за організацію тих громадянських сил, які допоможуть йому виконати завдання, наложене на українське вчительство сучасним історичним моментом.

Ми свідомі того, що цієї теми ми не вичерпали. Проте цих кілька уваг уважали ми за доцільне висловити прилюдно з приводу цьогорічного збору Взаїмної Помочі Українського Вчительства. Нехай цей Збір прийме їх від нас так доброзичливо, як доброзичливо їх ми подали. Бажаючи йому успіхів у розвязці преважних внутрішніх справ ВПУВ, віримо, що цьогорічний збір зуміє найти засоби, щоб привернути свому товариству його колишню таку високу суспільну вартість.

С. Т.

Становище Еспанії в сучаснім моменті.

Заповіджена на вересень ц. р. **подорож ген. Франка до Риму та Берліна** знову висуває на фронт актуальних політичних подій справу становища нової Еспанії в европейському міждержавному конфлікті. Довг вдячности супроти держав оси виключає всякий сумнів, що між Еспанією та німецько-італійським союзним бльоком уже в найближчому часі дійде до заключення низки договорів. Йде тільки про те, який характер матимуть ці договори та як далеко вони сягатимуть: **чи ген. Франко рішиться приступити до німецько-італійського військового союзу, звязуючи таким чином на життя і смерть долю Еспанії з долею держав оси, чи ні.**

Деяке світло на майбутні відносини Еспанії до держав оси кидають заяви двох еспанських достойників, що саме розїздили по Італії: міністра внутрішніх справ **Сунера** та шефа еспанського летунства ґенерала **Кінделяна,** що причалив до Італії з острова Мальорки в товаристві італійських летунів. Оба ці еспанці сказали в розмові з представниками преси, що еспансько-німецько-італійський союз — це тільки питання часу, але ясно не висловились, якого роду був би цей союз.

Видається, що **подорож італійського міністра Чяна до Бурґос** у найближчих днях має саме на меті в розмові з ґен. Франком та його міністрами устійнити подробиці союзу, що складатиметься з більшого числа договорів: господарського, культурного і політичного. Досі невідомо, чи політичний договір матиме також окремі постанови військового характеру, чи обмежиться пактом приязни, пактом неаґресії без обовязку для Еспанії виступити збройно по боці держав оси у всякому випадку та за всіх обставин.

Преса англійсько-французького бльоку потішає своїх читачів, що еспанський нарід, викровавившись три роки, ледви чи зобовяжеться до військового союзу з державами оси. Таке твердження можна стрінути на сторінках навіть льондонського „Таймсу" і паризького **„Тану" всупереч заяві згаданого** еспанського ґенерала Кінделяна, який у розмові з представником туринської „Стампи" підкреслив, що братерство зброї та спільно пролита кров у боротьбі проти демократично-большевицького світу обі сторони (Еспанію та держави оси) дуже зобовязує.

У взаєминах Еспанії з Францією й Анґлією, поза оптимістичними передбачуваннями не видно реальної поправи, а всі спроби зміцнити контакти на торговельних чи фінансових основах досі не вдалися. Еспанська преса зовсім не злагіднила свого тону у відношенні до західніх держав. Та не зважаючи на цей факт деякі поважні англійські кола висловлюють думку, що **Еспанія в евентуальному майбутньому зударі лишиться невтральною і по власній волі та навіть за згодою держав оси. І то з таких причин:**

Внутрішне положення в Еспанії є далеке від такої стабілізації, яка дозволяла б еспанській армії чинно вмішатись у майбутню війну; антифранківські елементи нині завойовані, завтра зараз старалися б зірвати та заколоти ти сучасний режім в Еспанії. Таксамо становище сусідньої Портуґалії з еспанофільського перемінилось в останньому часі на англофільське і цей факт є вагітний у всілякі небезпеки для Еспанії на випадок війни. Зрештою, кажуть ці самі анґлійські кола, у випадку вибуху війни невтральність Еспанії була б для Німеччини та Італії багато вигідніша. Невтральність, відповідно „принороблена" до обставин і достаточно еластична, забезпечила б державам оси майже ті самі користи, що чинне заанґажування Еспанії, не виставляючи її самої відразу на напад Франції та Анґлії, й навіть слідком того користи, що їх могли тягнути при такій невтральности потайки Німеччина та Італія були б певні та з'явкі. При еспанській невтральности Німеччина та Італія мали б можність користати з еспанських військових баз та портів, могли б спокійно причалювати до балеарських островів та до портів еспанського Марока, діставали б з Еспанії залізо, нафту, мідь та іншу потрібну сировину.

Можливо, що огляди на потребу свобідного продовжування довозу арміям своїх союзників у часі війни, спричинять, що не буде формального військового союзу між Еспанією та державами осі. Правдоподібно цей союз утревалиться договором приязни, до якого додадуть ще й низку таємних клявзуль, щоб на випадок війни Німеччина та Італія мали запевнений довіз сирівців та засобів поживи.

Зі щоденної преси відомо, кілько зусиль докладають держави демократичного бльоку, кілько обіцянок фінансової, а може навіть територіяльної натури вони безпосередньо зробили в Бургосі, щоб відтягти Еспанію від держав осі. Хоча еспанський уряд відчуває при відбудові країни на воєнних згарищах недостачу грошей, одначе не хоче піти на англійсько-французьку приману і лишається вірний державам осі. Приїзд ген. Франка до Риму та Берліна буде очевидним та голосним ствердженням незрушимої приязни між еспанцями і німцями та італійцями.

XI. Звичайний зїзд Центрального Союзу Українського Студентства.

Відень, 20. червня 1939.

В днях 17—18. VI. цього року відбувся у Відні XI. Звичайний Зїзд ЦеСУСа, що завершив 17. рік діяльности української студентської централі, 17. рік праці обєднаного українського студентства.

Наскільки розуміє українське студентство вагу таких зїздів ЦеСУСа, видно вже хоч би з того, що навіть ті осередки українського студентства, що лежать далеко від Відня, як напр. Брюсель, Париж, Рим і т. п. вислали своїх спеціяльних делеґатів на Зїзд, не дивлячись на фінансові трудноші, що з ними бореться кожна наша студентська орґанізація.

Та не тільки студентство, але й старше громадянство виявило належне зрозуміння для праці ЦеСУСа. Своєю численною присутністю на святочній частині XI. Звичайного Зїзду ЦеСУСа, як рівнож і цілою низкою привітань, показало старше громадянство свої симпатії для обєднаного студентства.

Зїзд почався 17. VI. ц. р. у пятій годині пополудні. На Зїзді були заступники всіх орґанізацій, члени ЦеСУСа: делеґати студентства з Польщі, уповноважений українського студентства Буковини, делеґат Союзу Карпато-Українських Студентів, заступник українського студентства Злуч. Держав П. А. і Канади, делеґат Української Далекосхідньої Січі — Харбін, делеґати: НАСУСа — Лювен, Української Студентської Громади — Париж, УСТ „Зарево" — Рим, Української Студ. Громади — Загреб, УСТ „Зарево" — Берлін, УСТ „Січ" — Ґрац, УАТ „Січ" — Відень, Української Акад. Громади — Прага та уповноважений СУС „Основа" — Ґданськ.

У „Гербовій салі", прикрашеній українськими прапорами і портретами можна було бачити українську молодь зі всіх сторін світу: з краю, з еміґрації в Европі, в Америці й Азії. Наповнені одною ідеєю, одним непереможним бажанням праці, ці люди провели Зїзд в атмосфері товариської спаяности та однозгідности в рішеннях. Зі звітів поодиноких делеґатів можна було пізнати величезний вклад праці та далекий круг діяння, які українське студентство взяло на себе. Сучасне українське студентство гідно продовжує світлу традицію передвоєнного студентства, що знайшла свій величавий вислів у Крутах! Українське студентство й далі рамя об рамя зі селянською та робітничою молоддю, є аванґардом у житті української нації. Діяльність українського студентства не обмежувалася на саму працю в студентських товариствах, але далеко виходила поза внутрішньо-студентське життя.

Зі звіту Управи, що ядерно, але всесторонньо освітлив діяльність ЦеСУСа за час від X. Звичайного Зїзду, себто від 1934. р. по нинішній день, можна було довідатись про важкі умовини, серед яких приходилось працювати ЦеСУСові та внаслідок яких перенесено осідок ЦеСУСа до Відня. Однак праця ЦеСУСа не зупинялася. Тоді виконали свою працю вже давніше покликані заступники ЦеСУСа по ріжних краях, які по вказівкам Управи переводили дані акції в міжнародньому студентському житті на свому терені. Такі заступництва ЦеСУСа, що стисло співпрацювали з місцевим студентським товариством і громадськими орґанізаціями в даному краю, — створено: у Берліні, Відні, Празі, Римі, Парижі, Брюселі, Льондоні, Ковні, Софії, Ню Йорку, Саскатуні та Харбіні.

У Відні, новому місці осідку ЦеСУСа, по одержанні вкінці в 1936. р. дозволу на реґістрацію ЦеСУСа, відбувся 21. II. 1937. р. Загальний Збір — на віденському ґрунті установчий, на якому було злеґалізовано істнування ЦеСУСа на новому терені.

Не дивлячись на несприятливі умовини, в яких опинилась Управа ЦеСУСа у 1934. році, вдалося все ж вислати на феріях того року свою двох-членну делеґацію на конгрес СІЕ (Міжнародня Студентська Конфедерація) в Нотінген — Анґлія. У тому самому часі відбувся і конґрес ІСС (Міжнародня Студ. Поміч) у Буфелон біля Парижа, на який ЦеСУС знову був заступлений двома делеґатами.

У 1935. році взяв ЦеСУС участь у двох конґресах: ІСЛ (Міжнародня Студ. Ліґа), що відбувся в Карлово — Болгарія та СІЕ в Празі. Підчас конґресу у Празі видано меморіял у справі актуальних студентських болячок.

У 1936. році вислала Управа ЦеСУСа своїх делеґатів на конґрес СІЕ в Софії. На цьому конґресі, щоб паралїжувати заходи французів, які хотіли втягнути до СІЕ московсько-большевицьке студентство, внесла українська делеґація на пленум конґресу обоснований меморіял-протест проти цього пляну французького студентства. Справа ця викликала навіть сецесію деяких франкофільських делеґатів, але остаточно точку приняття московсько-большевицького студентства в СІЕ відложено до наступного конґресу СІЕ, що відбувся в Парижі. Але й там це питання не було вирішене, бо конґрес майже ввесь час примушений був займатися справою участи української спортової репрезентації в Студ. Олімпіяді в Парижі.

Підчас конґресу СІЕ в Софії (р. 1936.) відкрито виставу культурної діяльности студентства та студентської преси, серед якої був теж український відділ, що — до речі — під оглядом числа і змісту виставлених видань був одним із найбагатших. Як зовнішній вияв самостійности українського студентства в міжнародньому житті висів — вперше від ряду літ — український національний прапор між прапорами інших державних націй, яких студентські делеґати були на тому конґресі.

У тому самому році підчас олімпійських ігрищ у Берліні вилав ЦеСУС меморіял „До молоді спортовиків цілого світу", який передано також високим офіційним особам ріжних держав.

1937. рік був для ЦеСУСа одним з найуспішніших в його діяльности на міжнародньому полі, хоч умовини, серед яких приходилось працювати українському студентству, були куди гірші. У квітні брав ЦеСУС участь у міжнародній виставі культури й мистецтва, що відбулася в Неаполі, висилаючи туди вибрані мистецькі твори студентів артистів-малярів, мистецькі фотоґрафії та студентську пресу і книжкову продукцію. Мистецьких експонатів було 150. Факт виступу на цій виставі приніс безсумнівний успіх для української справи. В тому самому часі повідомляє Управа ЦеСУСа президію СІЕ, що українська студентська спортова репрезентація візьме участь у міжнародніх студентських спортових ігрищах, які мають відбутися в Парижі в серпні місяці. З відомих причин участи ця репрезентація не взяла. Про це в свій час подрібно писала вся наша преса. Від того часу деякі чинники старалися за виключення ЦеСУСа з СІЕ.

Вже на Раді СІЕ в Мефільді в січні 1938. року була спроба позбутись українців, як членів СІЕ. А коли на феріях 1938. року відбувся черговий зїзд СІЕ в Глесґов (Анґлія), то Президія конґресу, покликуючись на наради в Мефільді, які фактично не винесли ніякого остаточного рішення в справі членства ЦеСУСа в СІЕ, не допустила нашого делеґата на офіційні наради, проти чого цей делеґат подав відповідний меморіял-протест.

Все ж ЦеСУС, не дивлячись на скомпліковані відносини, серед яких відбувалася праця на міжнародньому форумі, не думає залишити тим свою працю, а навпаки поширити її і на інші міжнародні осередки.

У звіті Управи звернено зокрема увагу на українське студентство східніх земель, що гекатомби жертв кладе на жертвеннику визволення нації зпід московсько-большевицького ярма. Не можна говорити про якусь окрему зорганізованість і працю східньо-українського студентства, бо режім терору большевизму не дозволяє на якенебудь, хоч примітивне, національне зорганізоване життя. Слід підмітити, що на східніх землях начисляють десять тисяч українських студентів на засланні.

Після вибору нової Управи, у склад президії якої входять: Президент — інж. Дмитро Равич, секретар — Богдан Модрицький та фінансовий референт — Омелян Бачинський, принято цілу низку резолюцій, які діляться на культурно-суспільні, організаційні, міжнародні та економічні.

У неділю 18. червня передполуднем делеґати зїзду взяли участь у Службі Божій та панахиді по студентах. Пополудні відбулася друга частина зїзду, в якій крім делеґатів, узяло участь також ширше громадянство.

У цій частині зїзду відчитано низку рефератів, які дали образ широкої діяльности українського студентства. Всіх рефератів було вісім. Слід відзначити реферати представника українського студентства Америки й Канади М. Дудри з Ню Йорку та делеґата Української Далекосхідньої Січі Л. Шевченка з Харбіну. Перший з них закликав Старий Край більше цікавитися українською молоддю в Новому Світі, рівночасно закликав українську молодь Нового Світу зближитися до студентства українських земель через приїзд на студії до Европи. Другий — делеґат Далекосхідньої Січі з Харбіну — описавши життя української далекосхідньої молоді, закінчив свій реферат такими словами: „Не забуваймо, що тільки 50 років тому Зелений Клин був дикою країною, без найменших признак якоїнебудь цивілізації. І тільки кольонізаційному ґенієві українців цей край завдячує, що він досяг свого сучасного розвитку!.."

Відспіванням національного гимну закінчився XI. Зїзд ЦеСУСа. Зїзд був яскравим доказом обєднуючої сили ідеї, довкола якої ґуртується все свідоме й активне українське студентство, що разом з іншими шарами громадянства бореться за кращу долю Нації.

В. Модрицький, секретар.

Можливо, що огляди на потребу свобідного продовжування довозу арміям своїх союзників у часі війни, спричинять, що не буде формального військового союзу між Еспанією та державами оси. Правдоподібно цей союз утреваляться договором приязни, до якого додадуть ще й низку таємних клявзуль, щоб на випадок війни Німеччина та Італія мали запевнений довіз сирівців та засобів поживи.

Зі щоденної преси відомо, кілько зусиль докладають держави демократичного бльоку, кілько обіцянок фінансової, а може навіть територіяльної натури вони безпосередньо зробили в Бурґосі, щоб відтягти Еспанію від держав оси. Хоча еспанський уряд відчуває при відбудові країни на воєнних згарищах недостачу грошей, одначе не хоче піти на англійсько-французьку приману і лишається вірний державам оси. Приїзд ґен. Франка до Риму та Берліна буде очевидним та голосним ствердженням незрушимої приязни між еспанцями і німцями та італійцями.

XI. Звичайний зїзд Центрального Союзу Українського Студентства.

Відень, 20. червня 1939.

В днях 17—18. VI. цього року відбувся у Відні XI. Звичайний Зїзд ЦеСУСа, що завершив 17. рік діяльности української студентської централі, 17. рік праці обєднаного українського студентства.

Наскільки розуміє українське студентство вагу таких зїздів ЦеСУСа, видно вже хоч би з того, що навіть ті осередки українського студентства, що лежать далеко від Відня, як напр. Брюсель, Париж, Рим і т. п. вислали своїх спеціяльних делеґатів на Зїзд, не дивлячись на фінансові труднощі, що з ними бореться кожна наша студентська орґанізація.

Та не тільки студентство, але й старше громадянство виявило належне зрозуміння для праці ЦеСУСа. Своєю численною присутністю на святочній частині XI. Звичайного Зїзду ЦеСУСа, як рівнож і цілою низкою привітань, показало старше громадянство свої симпатії для обєднаного студентства.

Зїзд почався 17. VI. ц. р. у пятій годині пополудні. На Зїзді були заступники всіх орґанізацій, члени ЦеСУСа: делеґати студентства з Польщі, уповноважений українського студентства Буковини, делеґат Союзу Карпато-Українських Студентів, заступник українського студентства Злуч. Держав П. А. і Канади, делеґат Української Далекосхідньої Січі — Харбін, делеґати: НАСУСа — Лювен, Української Студентської Громади — Париж, УСТ „Зарево" — Рим, Української Студ. Громади — Загреб, УСТ „Зарево" — Берлін, УСТ „Січ" — Ґрац, УАТ „Січ" — Відень, Української Акад. Громади — Прага та уповноважений СУС „Основа" — Ґданськ.

У „Гербовій салі", прикрашеній українськими прапорами і портретами можна було бачити українську молодь зі всіх сторін світу: з краю, з еміграції в Европі, в Америці й Азії. Наповнені одною ідеєю, одним непереможним бажанням праці, ці люди провели Зїзд в атмосфері товариської спаяности та однозгідности в рішеннях. Зі звітів поодиноких делеґатів можна було пізнати величезний вклад праці та далекий круг діяння, які українське студентство взяло на себе. Сучасне українське студентство гідно продовжує світлу традицію передвоєнного студентства, що знайшла свій величавий вислів у Крутах! Українське студентство й далі рамя об рамя зі селянською та робітничою молоддю, є аванґардом у житті української нації. Діяльність українського студентства не обмежувалася на саму працю в студентських товариствах але далеко виходила поза внутрішньо-студентське життя.

Зі звіту Управи, що ядерно, але всесторонньо освітлив діяльність ЦеСУСа за час від X. Звичайного Зїзду, себто від 1934. р. по нинішній день, можна було довідатись про важкі умовини, серед яких приходилось працювати ЦеСУСові та внаслідок яких перенесено осідок ЦеСУСа до Відня. Однак праця ЦеСУСа не зупинялася. Тоді виконали свою працю вже давніше покликані заступники ЦеСУСа по ріжних краях, які по вказівкам Управи переводили дані акції в міжнародньому студентському житті на свому терені. Такі заступництва ЦеСУСа, що стисло співпрацювали з місцевим студентським товариством і громадськими орґанізаціями в даному краю, — створено: у Берліні, Відні, Празі, Римі, Парижі, Брюселі, Льондоні, Ковні, Софії, Ню Йорку, Саскатуні та Харбіні.

У Відні, новому місці осідку ЦеСУСа, по одержанні вкінці в 1936. р. дозволу на реґістрацію ЦеСУСа, відбувся 21. II. 1937. р. Загальний Збір — на віденському ґрунті установчий, на якому було злеґалізовано істнування ЦеСУСа на новому терені.

Не дивлячись на несприятливі умовини, в яких опинилась Управа ЦеСУСа у 1934. році, вдалося все ж вислати на феріях того року свою двох-членну делеґацію на конґрес СІЕ (Міжнародня Студентська Конфедерація) в Нотінґен — Англія. У тому самому часі відбувся і конґрес ІСС (Міжнародня Студ. Поміч) у Буфелон біля Парижа, на який ЦеСУС знову був заступлений двома делеґатами.

У 1935. році взяв ЦеСУС участь у двох конґресах: ІСЛ (Міжнародня Студ. Ліґа), що відбувся в Карлово — Болгарія та СІЕ в Празі. Підчас конґресу у Празі видано меморіял у справі актуальних студентських болячок.

У 1936. році вислала Управа ЦеСУСа своїх делеґатів на конґрес СІЕ в Софії. На цьому конґресі, щоб параліжувати заходи французів, які хотіли втягнути до СІЕ московсько-большевицьке студентство, внесла українська делеґація на пленум конґресу обоснований меморіял-протест проти цього пляну французького студентства. Справа ця викликала навіть сецесію деяких франкофільських делеґатів, але остаточно точку прийняття московсько-большевицького студентства в СІЕ відложено до наступного конґресу СІЕ ,що відбувся в Парижі. Але й там це питання не було вирішене, бо конґрес майже ввесь час примушений був займатися справою участи української спортової репрезентації в Студ. Олімпіяді в Парижі.

Підчас конґресу СІЕ в Софії (р. 1936.) відкрито виставу культурної діяльности студентства та студентської преси, серед якої був теж український відділ, що — до речі — під оглядом числа і змісту виставлених видань був одним із найбагатших. Як зовнішній вияв самостійности українського студентства в міжнародньому житті висів — вперше від ряду літ — український національний прапор між прапорами інших державних націй, яких студентські делеґати були на тому конґресі.

У тому самому році підчас олімпійських ігрищ у Берліні видав ЦеСУС меморіял „До молоді спортовників цілого світу", який передано також високим офіційним особам ріжних держав.

1937. рік був для ЦеСУСа одним з найуспішніших в його діяльности на міжнародньому полі, хоч умовини, серед яких приходилось працювати українському студентству, були куди гірші. У квітні брав ЦеСУС участь у міжнародній виставі культури й мистецтва, що відбулася в Неаполі, висилаючи туди вибрані мистецькі твори студентів артистів-малярів, мистецькі фотографії та студентську пресу і книжкову продукцію. Мистецьких експонатів було 150. Факт виступу на цій виставі приніс безсумнівний успіх для української справи. В тому самому часі повідомляє Управа ЦеСУСа президію СІЕ, що українська студентська спортова репрезентація візьме участь у міжнародніх студентських спортових ігрищах, які мають відбутися в Парижі в серпні місяці. З відомих причин участи ця репрезентація не взяла. Про це в свій час подрібно писала вся наша преса. Від того часу деякі чинники старалися за виключення ЦеСУСа з СІЕ.

Вже на Раді СІЕ в Мефільді в січні 1938. року була спроба позбутись українців, як членів СІЕ. А коли на феріях 1938. року відбувся черговий зїзд СІЕ в Глесґов (Анґлія), то Президія конґресу, покликуючись на наради в Мефільді, які фактично не винесли ніякого остаточного рішення в справі членства ЦеСУСа в СІЕ, не допустила нашого делеґата на офіційні наради, проти чого цей делеґат подав відповідний меморіял-протест.

Все ж ЦеСУС, не дивлячись на скомпліковані відносини, серед яких відбувалася праця на міжнародньому форумі, не думає залишити там свою працю, а навпаки поширити її і на інші міжнародні осередки.

У звіті Управи звернено зокрема увагу на українське студентство східніх земель, що гекатомби жертв кладе на жертвеннику визволення нації зпід московсько-большевицького ярма. Не можна говорити про якусь окрему зорґанізованість і працю східньо-українського студентства, бо режім терору большевизму не дозволяє на якенебудь, хоч примітивне, національне зорґанізоване життя. Слід підмітити, що на східніх землях начислюють десять тисяч українських студентів на засланні.

Після вибору нової Управи, у склад президії якої входять: Президент — інж. Дмитро Равич, секретар — Богдан Модрицький та фінансовий референт — Омелян Бачинський, принято цілу низку резолюцій, які діляться на культурно-суспільні, орґанізаційні, міжнародні та економічні.

У неділю 18. червня передполуднем делеґати зїзду взяли участь у Службі Божій та панахиді по студентах. Пополудні відбулася друга частина зїзду, в якій крім делеґатів, узяло участь також ширше громадянство.

У цій частині зїзду відчитано низку рефератів, які дали образ широкої діяльности українського студентства. Всіх рефератів було вісім. Слід відзначити реферати представника українського студентства Америки й Канади М. Дудри з Ню Йорку та делеґата Української Далекосхідньої Січі Л. Шевченка з Харбіну. Перший з них закликав Старий Край більше цікавитися українською молоддю в Новому Світі, рівночасно закликав українську молодь Нового Світу зближитися до студентства українських земель через приїзд на студії до Европи. Другий — делеґат Далекосхідньої Січі з Харбіну — описавши життя української далекосхідньої молоді, закінчив свій реферат такими словами: „Не забуваймо, що тільки 50 років тому Зелений Клин був дикою країною, без найменших признак якоїнебудь цивілізації. І тільки кольонізаційному ґенієві українців цей край завдячує, що він досяг свого сучасного розвитку!.."

Відспіванням національного гимну закінчився XI. Зїзд ЦеСУСа. Зїзд був яскравим доказом обєднуючої сили ідеї, довкола якої гуртується все свідоме й активне українське студентство, що разом з іншими шарами громадянства бореться за кращу долю Нації.

В. Модрицький, секретар.

З польської преси.

Чи політичні вакації в Европі?

Подорожні, яким довелося в останніх днях зробити поїздку по західній Европі, передають своє загальне враження, що европейська політична атмосфера дещо успокоїлась. Те саме пише до виленського „Слова" (з 25. 6.) його льондонський кореспондент Люп:

„Уже в Берліні можна було підглянути легкий вакаційний настрій. Як тільки скінчилась еспанська парада і Гітлер покинув столицю, Берлін зробився під впливом спеки отяжілий та оспалий. Більшість закордонних кореспондентів виїхала на відпочинок. Ідучи через Німеччину видно чимало вояків, що спішать на вакації, бо їдуть окремо та з валізками: кожний висів на іншій стації. Також у Бельгії міг кожний подорожній бачити частинну „демобілізацію". Тут панує також щось наче відпруження нервів — є тишина і журналісти приневолені шукати денникарських „качок". Знову появились на перших сторінках часописів великі наголовки про вбивства, залізничі катастрофи, недуги фільмових зірок — теми, що зникли були від трьох місяців. Це факт, що місяць червень у загальному спокійніший, ніж його попередники".

Чи на основі деякого успокоення можна робити заключення, що йде до мира? Люп відповідає:

„Дипльоматичне положення від половини травня не підпало ніякій зміні. Райхові не вдалося розбити англьо-французько-польського бльоку. З другої сторони Захід, зокрема Льондон махнув рукою — бодай покищо — на спробу відірвати Рим від Берліна. Росія та Злучені Держави не вийшли поза стадію потенціяльних — неформальних — союзників Англії та Франції. Ні Мадярщина, ні Югославія не пустили фарби. Тимчасом зброення тревають далі. Мусить прийти хвилина, скорше чи пізніше — передбачити речинці все найтяжче, — в котрій або ці гармати зачнуть стріляти, або їх кинуть на конференційний стіл як дипльоматичний арґумент.

Наразі занотовую, що і в Берліні і в Льондоні думають, що Гітлер ще не рішився. Чекає покищо".

Це чекання витворило саме атмосферу деякого хвилевого відпруження, „демобілізації" гострих военних настроїв. Може справді вдасться якимсь посередникам в часі відпруження найти основу до спроби мирових переговорів та зліквідування гострих міжнародніх конфліктів?

Сідс радить свому урядові погодитися на всі домагання Москви.

Льондонські часописи повідомляють, що британський амбасадор у Москві Сідс вислав учора звіт, в якому зясував стан теперішніх англійсько-французько-совітських переговорів. Британський амбасадор пояснює точно ріжні питання й точки, що до них не осягнено ще досі порозуміння. Сідс дає свої власні ради, які слід було б у тих випадках застосувати. Амбасадор Сідс, як повідомляють часописи, радить м. ін. дати балтійським державам ґарантії, які вдоволили би Совітів та устійнити, що взаїмна військова допомога між трьома державами, на випадок якби котрась із них уважала свої життеві інтереси загроженими, мала би стати автоматична.

Британський уряд розгляне імовірно поради Сідса вже сьогодні та займе становище до тих його суґестій.

Календарні містифікації на Волині?

Від деякого часу появляються в польській бруковій пресі голосні вістки, що буцімто православне населення Волині домагається(!) зміни календаря, а саме: введення замість юліянського — григоріянського, чи нового стилю.

Щоб сильніше засуґерувати позаволинське і частинно — й місцеве громадянство, що не знає настроїв, українського села, вигадують і випускають в обіг ріжні „татарські вістки".

Отак, добре знаний луцький дописувач до ріжних брукових часописів п. н. який має особливу пристрасть змальовувати волинську дійсність „навідворот", уже пустив в обіг вістку, що українське населення не хоче ні їсти, ні пити, поки не дадуть йому „нового стилю".

Той самий кореспондент н, інформуючи про це страшне наше(!) бажання мати „новий стиль" варшавську пресу, не забув і про 5-ти грошевий львівський „Ілюстровани Ґонец Поранни" і в ч. 1571 (з 4. VI. ц. р.) понаписував таке:

„Реформа календаря в православній церкві на Волині (наголовок). Акція православного населення(?) на теренах східніх воевідств, що прямує до введення уніфікації календаря головно з господарських міркувань, увінчана успіхами останнього часу".

„До голосів (?) волинського села в справі уніфікації календаря можемо сьогодні докинути голоси мешканців сіл Ярославичі й Чекно дубенського повіту, що вислали (?) до митрополита Діонісія подання, щоб вислухав постулятів населення (?) та ввів календар одного нового стилю(?)."

„Треба сподіватися, що в огляду на одноціле (!) становище всього (!) православного населення Волині, становище церковної влади на Волині в цій важній справі не буде розбіжне" (суперечне)...

Так хочеться вмовити в церковну владу, що „все" населення Волині прагне нового стилю, і на доказ цього подає назви... аж двох сіл — Ярославич і Чекна!

Така-то ціла Волинь!

Але й з тими селами — Ярославичами та Чекном — справа стоїть не так ясно й чисто, як могло б кому здаватися. Дійсна їхня календарна історія виглядає так. Місцеві осадники задумали вщасливити українців новим стилем з відомою метою. Для цього скликали збори, на які притягли й кількох заляканих українців. На цих зборах осадники й постановили своєю більшістю звернутися до церковної влади з проханням завести новий стиль. Ну, а для успіху акції, треба писати, що це голос цілої православної Волині!

Може виринути питання: чому на згаданих зборах були присутні й деякі українці? На це можуть бути ріжні відповіді. Наш селянин сьогодні в такому положенні, що він боїться не піти, коли його кличуть. Ярославичі — це б. літня резиденція луцького князя Ярослава, а Чекно буцімто одержало свою назву від того, що в ньому чиканили чи вибивали гроші цього князя. Такими були ці села колись. У часі панування „Сель-Роба" Ярославичі були одною з сельробівських фортець. Не одному з мешканців Ярославич і Чекна можна сьогодні пригадати його сельробівське чи комуністичне минуле й змусити до зміни не лише календаря, але віри та національности. Отже в цій історії нема нічого дивного.

Може дивувати лише надія деяких панів на те, що зміна календаря приведе до чого іншого, до зміни віри й народности.

Було б також дивне, як би церковна влада подібні „постанови" про зміну календарного стилю взагалі розглядала. Бо... було б це початком анархії в церкві. Адже є новий статут церкви, а в ньому законні парохіяльні (приходські) та епархіяльні збори. Лише ці збори можуть забирати слово у справах церкви, бо лише вони до цього покликані. Ріжним стороннім опікунам православної церкви та календаря слід відразу дати належну відправу.

Було б не меншою анархією в церкві, як би епархіяльна влада поодиноких земель окремо вирішувала справу календаря.

А проте польські часописи подають, що буцімто виленський архиепископ Феодосій вже згодився ввести новий стиль в життя церкви в усіх парохіях молодецького повіту й у тих парохіях інших повітів, де забажає населення.

Чи не захотіла б вища церковна влада вияснити цю справу?

Православний.

Міст на Віслі під Ґданськом

ВАРШАВА, 26. 6. Ґданський сенат рішив несподівано почати будову моста на Віслі, щоб наладнати краще комунікацію Ґданська зі Східною Прусією. Як відомо, Ґданськ має тепер тільки одно получення зі Східною Прусією через Клодаву (Кальтгоф). Новий міст вибудують на продовженні шляху, який іде в напрямі на Ельбінґ (Ельблонґ). Буде це найкоротша дорога з Ґданська до Сх. Прусії.

ДОБРОВОЛЬЧИЙ КОРПУС У ҐДАНСЬКУ.

Ґданський сенат рішив створити спеціяльний добровольчий корпус на терені Вільного Міста. До того корпусу приймуть 10.000 осіб у віці від 21—35 літ. Кружляють поголоски, що у склад того добровольчого корпусу імовірно ввійде частина леґіону Кондор, який воював в Еспанії. Леґіоністів розмістять у 45 точках міста, здебільша у приміщеннях народніх шкіл. Крім того будують для добровольців деревляні бараки в Оливі, Сопотах і Вжещу. Зброя для „Фрайкорпс-у" вже імовірно у Ґданську.

НІМЕЦЬКА ФЛЬОТА ПРИБУДЕ ДО ҐДАНСЬКА ЩОЙНО 29. Ц. М.

Заповіджені відвідини німецького панцирника „Кеніґсберґ" у Ґданську не відбулися. Проте у Ґданську далі кружляють поголоски про приїзд німецької фльоти до Вільного Міста. Як день відвідин німецької фльоти подають дату 29. ц. м., значиться той самий день, в якому відбудеться у Ґдині Свято Моря. Тоді німці хочуть уладити демонстрацію своєї фльоти у Ґданську. Як відомо, статут Ґданська передбачує, що польський уряд мусить дати свою згоду на такі відвідини военної фльоти.

ШЕФ НІМЕЦЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ШТАБУ ВИЇДЕ ДО ТАЛІНА.

ТАЛІН, ПАТ. 26. ц. м. приїде з ревізитою до Таліна шеф військового штабу Німеччини, ґен. Гайдер.

ІТАЛІЙСЬКІ КОМБАНТАНТИ В НІМЕЧЧИНІ.

МЮНХЕН, ПАТ. На запросини голови союзу б. німецьких комбантантів кн. фон Кобурґа до Мюнхена приїхала делеґація б. італійських комбантантів складена з 500 осіб. Делеґація склала вінок на могилі невідомого вояка та передефілювала перед канцлером Гітлером. У часі чаю, в якому взяло участь коло 100 італійських комбантантів, канцлер Гітлер виголосив промову, в якій висловив радість з приводу приїзду італійських гостей до Німеччини та підкреслив спільноту цілей і долі обох держав оси.

АМБАСАДОРА ШАРАНОВА ВІЗВАЛИ ДО МОСКВИ.

„Курієр Варшавскі" з 25. ц. м. приносить на підставі інформацій з Москви через Ригу, що совітського амбасадора у Варшаві Шаранова візвав совітський уряд до Москви, щоб він зложив там звіт про політичну ситуацію в Польщі та зреферував хід розмов, ведених із представниками польського уряду.

Тому теж Шаранов негайно після приїзду до Москви був на авдієнції на Кремлі в Молотова, а відтак у Сталіна.

—o-o—

Дрібні вістки.

В Москві підписали 16-го червня ц. р. торговельний договір між СССР та Китаєм.

Еспанський міністр закордонних справ Хордана прийняв у суботу англійського амбасадора сер Моріса Драммон Петерсена.

Американська фабрика літаків підписала з Туреччиною умову на доставу 50 малих шкільних літаків.

Князь і княгиня Віндсор відбудуть у другій половині липня туристичну подорож по Еспанії.

Найближчий французький підводний човен, що вийде з корабельних варстатів, дістане назву „Фенікс".

До Букарешту приїхав еґипетський міністр закордонних справ Абдель Фатваг Паша.

В Болгарії у присутности короля, королеви і членів уряду, відбулося відкриття нового залізничого шляху здовж берега Чорного Моря від Бурґас до Поморя.

На конференції представників французького й англійського командування морських сил на Далекому Сході, що відбулася в Сінґапур, дійшло до повного порозуміня у справі співпраці.

З польської преси.

Чи політичні вакації в Европі?

Подорожні, яким довелося в останніх днях зробити поїздку по західній Европі, передають своє загальне враження, що европейська політична атмосфера дещо успокоїлась. Те саме пише до виленського „Слова" (з 25. 6.) його льондонський кореспондент Люп:

„Уже в Берліні можна було підглянути легкий вакаційний настрій. Як тільки скінчилась еспанська парада і Гітлер покинув столицю, Берлін зробився під впливом спеки отяжілий та оспалий. Більшість закордонних кореспондентів виїхала на відпочинок. Їдучи через Німеччину видно чимало вояків, що спішать на вакації, бо їдуть окремо та з валізками: кожний висів на іншій стації. Також у Бельгії міг кожний подорожній бачити частинну „демобілізацію". Тут панує також щось наче відпруження нервів — є тишина і журналісти приневолені шукати денникарських „качок". Знову появились на перших сторінках часописів великі наголовки про вбивства, залізничі катастрофи, недуги фільмових зірок — теми, що зникли були від трьох місяців. Це факт, що місяць червень у загальному спокійніший, ніж його попередники".

Чи на основі деякого успокоєння можна робити заключення, що йде до мира? Люп відповідає:

„Дипльоматичне положення від половини травня не піддало ніякій зміні. Райхові не вдалося розбити англьо-французько-польського бльоку. З другої сторони Захід, зокрема Льондон махнув рукою — бодай покищо — на спробу відірвати Рим від Берліна. Росія та Злучені Держави не вийшли поза стадію потенціяльних — неформальних — союзників Анґлії та Франції. Ні Мадярщина, ні Югославія не пустили фарби. Тимчасом збросння тревають далі. Мусить прийти хвилина, скорше чи пізніше — передбачити речинці все найтяжче, — в котрій або ці гармати зачнуть стріляти, або їх кинуть на конференційний стіл як дипльоматичний арґумент.

Наразі занотовую, що і в Берліні і в Льондоні думають, що Гітлер ще не рішився. Чекає покищо".

Це чекання витворило саме атмосферу деякого хвилевого відпруження, „демобілізації" гострих военних настроїв. Може справді вдасться якимсь посередникам в часі відпруження найти основу до спроби мирових переговорів та зліквідування гострих міжнародніх конфліктів?

Сідс радить своєму урядові погодитися на всі домагання Москви.

Льондонські часописи повідомляють, що британський амбасадор у Москві Сідс вислав учора звіт, в якому зясував стан теперішніх англійсько-французько-совітських переговорів. Британський амбасадор пояснює точно ріжні питання й точки, що до них не осягнено ще досі порозуміння. Сідс дає свої власні ради, як слід було б у тих випадках застосувати. Амбасадор Сідс, як повідомляють часописи, **радить м. ін. дати балтійським державам ґарантії, які вдоволили би Совітів та устійнити, що взаїмна військова допомога між трьома державами, на випадок якби котрась із них уважала свої життєві інтереси загроженими, мала би стати автоматична.**

Британський уряд розгляне імовірно поради Сідса вже сьогодні та займе становище до тих його суґестій.

Календарні містифікації на Волині?

Від деякого часу появляються в польській бруковій пресі голосні вістки, що буцімто православне населення Волині домагається(!) зміни календаря, а саме: введення замість юліянського — григоріянського, чи нового стилю.

Щоб сильніше засуґерувати позаволинське і частинно — й місцеве громадянство, що не знає настроїв, українського села, вигадують і випускають в обіг ріжні „татарські вістки".

Отак, добре знаний луцький дописувач до ріжних брукових часописів п. **н**, який має особливу пристрасть змальовувати волинську дійсність „навідворот", уже пустив в обіг вістку, що українське населення не хоче ні їсти, ні пити, поки не дадуть йому „нового стилю".

Той самий кореспондент **н**, інформуючи про це страшне наше(!) бажання мати „новий стиль" варшавську пресу, не забув і про 5-ти грошевий львівський „Ілюстровани Ґонец Поранни" і в ч. 1571 (з 4. VI. ц. р.) понаписував таке:

„Реформа календаря в православній церкві на Волині (наголовок). Акція православного населення(?) на теренах східніх воєвідств, що прямує до введення уніфікації календаря головно з господарських міркувань, увінчана успіхами останнього часу".

„До голосів (?) волинського села в справі уніфікації календаря можемо сьогодні докинути голоси мешканців сіл Ярославичі й Чекно дубенського повіту, що вислали (?) до митрополита Діонісія подання, щоб вислухав постулятів населення (?) та ввів календар одного нового стилю(?)."

„Треба сподіватися, що з **огляду на одноціле (!) становище всього (!) православного населення Волині,** становище церковної влади на Волині в цій важній справі не буде розбіжне" (суперечнє)...

Так хочеться вмовити в церковну владу, що „все" населення Волині прагне нового стилю, і на доказ цього подає назви... **аж двох сіл** — Ярославич і Чекна!

Така-то ціла Волинь!

Але й з тими селами — Ярославичами та Чекном — справа стоїть не так ясно й чисто, як могло б кому здаватися. Дійсна їхня календарня історія виглядає так. Місцеві осадники задумали вщасливити українців новим стилем з відомою метою. Для цього скликали збори, на які притягли й кількох заляканих українців. На цих зборах осадники й постановили своєю більшістю звернутися до церковної влади з проханням завести новий стиль. Ну, а для успіху акції, треба писати, що це голос цілої православної Волині!

Може виринути питання: чому на згаданих зборах були присутні й деякі українці? На це можуть бути ріжні відповіді. Наш селянин сьогодні в такому положенні, що він боїться не піти, коли його кличуть. Ярославичі — це б. літня резиденція луцького князя Ярослава, а Чекно буцімто одержало свою назву від того, що в ньому чиканили чи вибивали гроші цього князя. Такими були ці села колись. У часі панування „Сель-Роба" Ярославичі були одною з сельробівських фортець. Не одному з мешканців Ярославич і Чекна можна сьогодні пригадати його сельробівське чи комуністичне минуле й змусити до зміни не лише календаря, але віри та національности. Отже в цій історії нема нічого дивного.

Може дивувати лише надія деяких панів на те, що зміна календаря приведе до чого іншого, до зміни віри й народности.

Було б також дивне, як би церковна влада подібні „постанови" про зміну календарного стилю взагалі розглядала. Бо... було б це початком анархії в церкві. Адже є новий статут церкви, а в ньому законні парохіяльні (приходські) та епархіяльні збори. Лише ці збори можуть забирати слово у справах церкви, бо лише вони до цього покликані. Ріжним стороннім опікунам православної церкви та календаря слід відразу дати належну відправу.

Було б не меншою анархією в церкві, як би епархіяльна влада поодиноких земель окремо вирішувала справу календаря.

А проте польські часописи подають, що буцімто виленський архиепископ Феодосій вже згодився ввести новий стиль в життя церкви в усіх парохіях молодецького повіту й у тих парохіях інших повітів, де забажає населення.

Чи не захотіла б вища церковна влада вияснити цю справу?

Православний.

Міст на Віслі під Ґданськом

ВАРШАВА, 26. 6. Ґданський сенат рішив несподівано почати будову моста на Віслі, щоб наладнати краще комунікацію Ґданська зі Східною Прусією. Як відомо, Ґданськ має тепер тільки одно получення зі Східною Прусією через Клодаву (Кальтгоф). Новий міст вибудують на продовженні шляху, який іде в напрямі на Ельбінґ (Ельблонґ). Буде це найкоротша дорога з Ґданська до Сх. Прусії.

ДОБРОВОЛЬЧИЙ КОРПУС У ҐДАНСЬКУ.

Ґданський сенат рішив створити спеціяльний добровольчий корпус на терені Вільного Міста. До того корпусу приймуть 10.000 осіб у віці від 21—35 літ. Кружляють поголоски, що у склад того добровольчого корпусу імовірно ввійде частина леґіону Кондор, який воював в Еспанії. Леґіоністів розмістять у 45 точках міста, здебільша у приміщеннях народніх шкіл. Крім того будують для добровольців деревляні бараки в Оливі, Сопотах і Вжещу. Зброя для „Фрайкорпс-у" вже імовірно у Ґданську.

НІМЕЦЬКА ФЛЬОТА ПРИБУДЕ ДО ҐДАНСЬКА ЩОЙНО 29. Ц. М.

Заповіджені відвідини німецького панцирника „Кеніґсберґ" у Ґданську не відбулися. Проте у Ґданську далі кружляють поголоски про приїзд німецької фльоти до Вільного Міста. Як день відвідин німецької фльоти подають дату 29. ц. м., значиться той самий день, в якому відбудеться у Ґдині Свято Моря. Тоді німці хочуть уладить демонстрацію своєї фльоти у Ґданську. Як відомо, статут Ґданська передбачує, що польський уряд мусить дати свою згоду на такі відвідини военної фльоти.

ШЕФ НІМЕЦЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ШТАБУ ВИЇДЕ ДО ТАЛІНА.

ТАЛІН, ПАТ. 26. ц. м. приїде з ревізитою до Таліна шеф військового штабу Німеччини, ґен. Гайдер.

ІТАЛІЙСЬКІ КОМБАНТАНТИ В НІМЕЧЧИНІ.

МЮНХЕН, ПАТ. На запросини голови союзу б. німецьких комбантантів кн. фон Коберґа до Мюнхена приїхала делеґація б. італійських комбантантів складена з 500 осіб. Делеґація склала вінок на могилі невідомого вояка та передефілювала перед канцлером Гітлером. У часі чаю, в якому взяло участь коло 100 італійських комбантантів, канцлер Гітлер виголосив промову, в якій висловив радість з приводу приїзду італійських гостей до Німеччини та підкреслив спільноту цілей і долі обох держав оси.

АМБАСАДОРА ШАРАНОВА ВІЗВАЛИ ДО МОСКВИ.

„Курієр Варшавскі" з 25. ц. м. приносить на підставі інформацій з Москви через Ригу, що совітського амбасадора у Варшаві Шаранова візвав совітський уряд до Москви, щоб він зложив там звіт про політичну ситуацію в Польщі та зреферував хід розмов, ведених із представниками польського уряду.

Тому теж Шаранов негайно після приїзду до Москви був на авдієнції на Кремлі в Молотова, а відтак у Сталіна.

—о·о—

Дрібні вістки.

В Москві підписали 16-го червня ц. р. торговельний договір між СССР та Китаєм.

Еспанський міністр закордонних справ Хордана прийняв у суботу англійського амбасадора сер Моріса Драммон Петерсена.

Американська фабрика літаків підписала з Туреччиною умову на доставу 50 малих шкільних літаків.

Князь і княгиня Віндсор відбудуть у другій половині липня туристичну подорож по Еспанії.

Найближчий французький підводний човен, що вийде з корабельних варстатів, дістане назву „Фенікс".

До Букарешту приїхав египетський міністр закордонних справ Абдель Фатваг Паша.

В Болгарії у присутности короля, королевої і членів уряду, відбулося відкриття нового залізничого шляху здовж берега Чорного Моря від Бургас до Поморя.

На конференції представників французького й англійського командування морських сил на Далекому Сході, що відбулася в Сінгапур, дійшло до повного порозуміння у справі співпраці.

Тиха японсько-совітська війна.

Японська урядова агенція Домеї подавала вже перед кількома днями вістку про повітряні бої між совітською летунською фльотою та японською на погранич́чі Манджурії. Москва весь час мовчала, щойно вчора ТАСС заговорив про японсько-совітські бої та потвердив до деякої міри японський комунікат, очевидно на свій лад. Напр. японці подавали, що в бою зі 150 совітськими літаками брали участь тільки 18 японських літаків, яким вдалося зістрілити 49 совітських апаратів. Тепер московський комунікат каже про той повітряний бій, що в ньому по японському боці брало участь у бою 120 літаків, по совітському 95. Японських зістрілено 30 літаків, совітських тільки половину, значить 15. Також 24. ц. м. відбувся великий повітряний бій в околицях озера Бурноір. По обох боках брало участь у бою, як подає совітський комунікат, по 60 літаків. У висліді японці стратили 23 апарати, большевики 12.

Прикордонні сутички між японцями й совітськими та монгольськими частинами тривають над кордонами Манджуко вже від 11-го травня ц. р. Щойно тепер ті бої набрали найбільшого насилення. Великі сухопутні бої відбулися, як тепер виходить з комунікату ТАСС-а 28. і 29. травня ц. р. Японці стратили в тих боях к. 400 вбитих і багато ранених, совітські частини тільки 50 вбитих і багато ранених. У сухопутніх боях брали участь теж панцирні частини, як повзи, авта і т. д. 25. ц. м. на совітсько-манджурському кордоні панував спокій.

Спроби рятувати Союз Народів.

Союз Народів все більше усувається від політики, себто його усувають від неї. Останні спроби Великобританії використати С. Н. для союзу з Московщиною не мали найменшого успіху. Московська дипльоматія уважає його досить добрим для „забезпечення" інших, але ніякім разі не самої Московщини. Отже й немічна женевська установа, розмірно ще нестара, йде за прикладом деяких старих, що хочуть спокутувати гріхи молодости добродійством. Капітали С. Н. на це справді дуже поважно зменшено, але генеральний секретар Авеноль заявив, що зменшений чисельно технічний апарат тим більше буде працювати. Перед Дорадчою Комісією для суспільних справ розвинув він пляни майбутнього розвитку чинности С. Н. в царині суспільних та санітарних справ. В Льондоні створено під проводом високого австралійського комісара Брюса комітет для перегляду засобів поширити технічну і практичну чинність С. Н. для переведення праць — господарської і фінансової організації, суспільних справ, публичної гігієни і медичних дослідів, в державах, що належать і не належать до С. Н. Сформульовані внески предложать Раді С. Н., яка має підтримувати всі ці праці.

(Офінор).

Скільки коштують зброєння великих держав.

Шість великодержав, себто Англія, Франція, Німеччина, Італія, Сполучені Держави Америки і Японія та СССР витрачують разом на свої зброєння 17.000 французьких франків на секунду, чи інакше кажучи 536 міліярдів на рік. Повідомлення це подає „Журналь де Женев" за тижневиком „Трібюн де Насіон", додаючи свої міркування про те, скільки злиднів є на світі, які можна було б усунути цими грішми, що викидається дурно. І з цієї нагоди варто згадати, що військовий буджет СССР, також „великої держави", на цей рік виносить понад 40 міліярдів рублів, а рубель ніби-то рівний трьом фр. франкам. З огляду ж на те, що цілу совітську господарку фактично змілітаризували та пристосували до потреб московського імперіялізму, воєнні видатки Кремля дають щонайменше дві третини цілого буджету, себто понад 100 міліярдів рублів.

(Офінор).

АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД ВИРІШИТЬ 28. Ц. М. СПРАВУ ПОЗИЧКИ ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

В Льондоні, як подає польська преса, починаються переговори у справі позички для Польщі. Покищо англійська влада розглядає проекти, що їх подав полк. Коц. В англійських колах сподіються, що на найближчому засіданні, яке відбудеться в середу 28. ц. м. уряд вирішить справу проектів полк. Коца. Здогадуються, що позичка буде потрібна: готівкова, кредитово-товарова і сирівцева

—o—

Нові праці Масютина.

Одне з недавніх (2-е) число німецько - американського журналу „Гебравхсграфік", що вже здавна цікавиться українською графікою (спеціяльні статті про українську потойбічну графіку, про графіку Гординського, Масютина і т. п.), приносить статтю про найновіші праці Василя Масютина. Текст Травґота Шальхера прикрашений цілосторінковими одно й багатобарвними репродукціями з ґрафік нашого мистця. Критик називає речі Масютина віртуозними, підкреслюючи спеціяльно його майстерство в дереворіті та вміння „вичаровувати" у своїх працях „запах минулого". В долучених відбитках маємо ілюстрації до Байок Езопа, виконані деревориτною технікою, що вже давніше появилися розкішним виданням окремою книжкою. Далі бачимо чотири цілосторінкові відбитки деревориτів, що їх Масютин зробив для „Люфтганзи" — речі справді монументальні, які доказують, що нашому мистцеві доручують найвідповідальніші праці. З видання, що представляє „Фридрихські замки" звертає увагу блискуче виконана посмертна маска Фридриха Великого, про яку автор статті пише: „Лиш одна вінєтка! Але в ній є вся величність смерти получена з пошаною перед безсмертним ґенієм". Вкінці, в стилі 1700 і 1800 рр. виконані кольоровані дереворити з видами Берліна і Нойроде (на Шлеську).

Вже сам факт, що українська ґрафіка здобула сторінки такого авторитетного і вирішного у своїй спеціяльности журналу, доказує, як високо стоїть у нас ділянка ґрафічного мистецтва.

Слід іще згадати, що Масютин брав участь у двох поважних мистецьких виставах у „Союзі Берлінських Мистців". На одній з них виставляв він м. ін. свій знаменитий автопортрет, виконаний у ґіпсі, на другій дереворити Хмельницького й Мазепи та різьби в ґіпсі, що представляють медальйони „Українських національних героїв" і окрему різьбу „Богдан Хмельницький", якої репродукцію поміщено в катальогу вистави.

С.

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

I

Капітан Райфль, що посивів та дожив поважного віку в корабельній службі Аляски, не постарівся духом із літами. Час не змінив його романтичної вдачі, а в жилах його не вигас пал захоплення, що його він почував завсіди згадуючи пригоди, яких зазнав зі сильними людьми серед могутньої природи Аляски. Він іще вмів бачити мальовничу красу, зворушуватись на вид незвичайного, а теплі спогади навівали на нього деколи так дуже, що вчорашній день здавався сьогоднішнім і він немов наново переживав ті часи, коли Аляска була ще молода і закликала своїм диким покликом тих, що мали відвагу прийти і боротися за її скарби на життя і смерть.

Нині ввечір, з мягко-мельодійним гудінням корабля під його ногами, та при жовтому місяцеві, що саме випливав зпоза хребтів гір Аляски, якась самота наліґла на нього і він сказав коротко:

— Ось вона, ота Аляска.

Дівчина, що стояла коло нього при обливку, не рухалася і не відзивалася. Капітан бачив у живому світлі її профіль різьблений чітко, немов камея. Ціла постава її була непорушна, уста розхилені, а очі широко розкриті і повні темного вогню. Вона дивилася на чудо місяця, що обливав своїм світлом краї пощерблених замків гір, та на мягкі сірі хмари, що лежали на висотах над горами немов лискучі драперії.

По хвилині вона повернула дещо голову і притакнула: — Так, Аляска, — і старому капітанові причулося ледви помітне тремтіння остраху в її голосі. — Ваша Аляска, капітане Райфль.

Нараз з погідної ночі дійшов віддалений звук, немов низьке гудіння грому. Двічі перед ним Марія Стендіш чула вже цей звук і тепер вона спитала: „Що це було? Це-ж не може бути громовиця при такому місяцеві і таких ясних зорях!

— Це лід відломлюється від ледівців і падає в море. Ми тепер у проливі Врангеля і дуже близько берега, панно Стендіш. Коли б це був день, ви почули о спів пташок. Ми називаємо це місце Внутрішнім Проливом. Я завсіди називав його водною країною чудес, гляньте, ми майже одинокі по цьому боці корабля. Чи це не доказ, що я помилявся? Якщо я мав би рацію, тоді ті мужчини і жінки, що там усередині танцюють, грають у карти і гуторять, усі товпились би тут. Чи ж не дивно і вам, що люди всі такі, — як ті там усередині? Але вони не можуть бачити того, що я бачу, бо я смішний старий дурень, що живе споминами. Ах, чи чуєте у повітрі, панно Стендіш, той запах квіток, лісів, зеленої рістні на березі? Він невиразний, та я його чую.

— І я його чую.

Вона дихнула глибоко солодким повітрям і сперлась станувши пальчми до обливка; лицем до світел корабля.

Переливи музики долітали мягкі і сонні; вона чула посув ніг розтанцьованих пар. Сміх пронизував ритмічне гудіння корабля, поза освіченими вікнами голоси підносилися і опадали, а коли старий капітан дивився в лице дівчини, в тому лиці було щось, чого він не міг зрозуміти.

Вона прийшла на чердак корабля в Сітел якось дивно — сама і майже в останній хвилині, не зарезервувавши собі місця на кораблі, в час такого перевантаження, коли пятьсот інших осіб відправлено вже раніше через брак місця. Припадок захотів, щоб капітан її побачив. Коли вона звернулась до нього благально, якийсь незвичайний страх під покришкою вимушеного спокою, звернув його увагу на неї. Він зайнявся нею по батьківськи і стежив за нею своїм старим досвідом. І нераз уже помічав той визивно-сподівальний рух її голови, з яким саме тепер вона дивилася на вікна кабіни.

Вона сказала йому, що має двацять три роки і що їде до свояків у Ном. Назвала поіменно якихось людей і він їй повірив, бо неможливо було неповірити їй. Він подивляв її витривалість, з якою вона ломала всі приписи для подорожніх.

Дівчина була товариська і мила. Та згідно зі своїми спостереженнями, він прийшов до висновку, що вона переживає якийсь конфлікт, зводить якусь боротьбу. Одначе ведений розумом шістьдесяти і трьох років, він не дав їй пізнати, що здогадується.

Тепер він придивлявся до неї уважно та непомітно. Дівчина була дуже гарна, спокійною та небуденною красою. Було в ній щось дуже принадне, що будило давні спогади, надувало незатертий образ у його серці. Вона була струнка як молоде дівча, мала прегарні чисті, ясні сірі очі, а її оксамитові темні коси, чудовий вінок краси обвитий довкола її голови, нагадували пуританську простоту. Хвилинами він сумнівався, чи має вона двацять три роки. Якби вона була сказала девятнацять або двацять, він повірив би скоріше. Дівчина зацікавлювала його і наводила на різні здогади. Але це вже належало до його професії домічати багато дечого такого, чого інші не добачили і держати його за зубами.

(Далі буде).

Тиха японсько-совітська війна.

Японська урядова агенція Домеї подавала вже перед кількома днями вістку про повітряні бої між совітською летунською фльотою та японською на пограниччі Манджурії. Москва ввесь час мовчала, щойно вчора ТАСС заговорив про японсько-совітські бої та потвердив до деякої міри японський комунікат, очевидно на свій лад. Напр. японці подавали, що в бою зі 150 совітськими літаками брали участь тільки 18 японських літаків, яким вдалося зістрілити 49 совітських апаратів. Тепер московський комунікат каже про той повітряний бій, що в ньому по японському боці брало участь у бою 120 літаків, по совітському 95. Японських зістрілено 30 літаків, совітських тільки половину, значить 15. Також 24. ц. м. відбувся великий повітряний бій в околицях озера Бурноір. По обох боках брало участь у бою, як подає совітський комунікат, по 60 літаків. У висліді японці стратили 23 апарати, большевики 12.

Прикордонні сутички між японцями й совітськими та монгольськими частинами тривають над кордонами Манджуко вже від 11-го травня ц. р. Щойно тепер ті бої набрали найбільшого насилення. Великі сухопутні бої відбулися, як тепер виходить з комунікату ТАСС-а 28. і 29. травня ц. р. Японці стратили в тих боях к. 400 вбитих і багато ранених, совітські частини тільки 50 вбитих і багато ранених. У сухопутніх боях брали участь теж панцирні частини, як повзи, авта і т. д. 25. ц. м. на совітсько-манджурському кордоні панував спокій.

Спроби рятувати Союз Народів.

Союз Народів все більше усувається від політики, себто його усувають від неї. Останні спроби Великобританії використати С. Н. для союзу з Московщиною не мали найменшого успіху. Московська дипльоматія уважає його досить добрим для „забезпечення" інших, але ніякім разі не самої Московщини. Отже й немічна женевська установа, розмірно ще нестара, йде за прикладом деяких старих, що хочуть спокутувати гріхи молодости добродійством. Капітали С. Н. на це справді дуже поважно зменшено, але ґенеральний секретар Авеноль заявив, що зменшений чисельно технічний апарат тим більше буде працювати. Перед Дорадчою Комісією для суспільних справ розвинув він пляни майбутнього розвитку чинности С. Н. в царині суспільних та санітарних справ. В Льондоні створено під проводом високого австралійського комісара Брюса комітет для перегляду засобів поширити технічну і практичну чинність С. Н. для переведення праць — господарської і фінансової орґанізації, суспільних справ, публичної гігієни і медичних дослідів, в державах, що належать і не належать до С. Н. Сформульовані внески предложать Раді С. Н., яка має підтримувати всі ці праці.

(Офінор).

Скільки коштують зброєння великих держав.

Шість великодержав, себто Анґлія, Франція, Німеччина, Італія, Сполучені Держави Америки і Японія та СССР витрачують разом на свої зброєння 17.000 французьких франків на секунду, чи інакше кажучи 536 міліярдів на рік. Повідомлення це подає „Журналь де Женев" за тижневиком „Трібюн де Насіон", додаючи свої міркування про те, скільки злиднів є на світі, які можна було б усунути цими грішми, що викидається дурно. І з цієї нагоди варто згадати, що військовий буджет СССР, також „великої держави", на цей рік виносить понад 40 міліярдів рублів, а рубель нібито рівний трьом фр. франкам. З огляду ж на те, що цілу совітську господарку фактично змілітаризували та пристосували до потреб московського імперіялізму, воєнні видатки Кремля дають щонайменше дві третини цілого буджету, себто понад 100 міліярдів рублів.

(Офінор).

АНҐЛІЙСЬКИЙ УРЯД ВИРІШИТЬ 28. Ц. М. СПРАВУ ПОЗИЧКИ ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

В Льондоні, як подає польська преса, починаються переговори у справі позички для Польщі. Покищо анґлійська влада розглядає проекти, що їх подав полк. Коц. В анґлійських колах сподіються, що на найближчому засіданні, яке відбудеться в середу 28. ц. м. уряд вирішить справу проектів полк. Коца. Здогадуються, що позичка буде потрібна: готівкова, кредитово-товарова і сирівцева.

—o—

Нові праці Масютина.

Одне з недавніх (2-е) число німецько-американського журналу „Гебравхсграфік", що вже здавна цікавиться українською ґрафікою (спеціяльні статті про українську потойбічну ґрафіку, про ґрафіку Гординського, Масютина і т. п.), приносить статтю про найновіші праці Василя Масютина. Текст Травґота Шальхера прикрашений цілосторінковими одно й багатобарвними репродукціями з ґрафік нашого мистця. Критик називає речі Масютина віртуозними, підкреслюючи спеціяльно його майстерство в дереворитї та вміння „вичаровувати" у своїх працях „запах минулого". В долучених відбитках маємо ілюстрації до Байок Езопа, виконані деревориттною технікою, що вже давніше появилися розкішним виданням окремою книжкою. Далі бачимо чотири цілосторінкові відбитки дереворитів, що їх Масютин зробив для „Люфтганзи" — речі справді монументальні, які доказують, що нашому мистцеві доручують найвідповідальніші праці. З видання, що представляє „Фридрихські замки" звертає увагу блискуче виконана посмертна маска Фридриха Великого, про яку автор статті пише: „Лиш одна вінієтка! Але в ній є вся величність смерти получена з пошаною перед безсмертним ґенієм". Вкінці, в стилі 1700 і 1800 рр. виконані кольоровані дереворити з видами Берліна і Нойроде (на Шлеську).

Вже сам факт, що українська ґрафіка здобула сторінки такого авторитетного і вирішного у своїй спеціяльности журналу, доказує, як високо стоїть у нас ділянка ґрафічного мистецтва.

Слід іще згадати, що Масютин брав участь у двох поважних мистецьких виставах у „Союзі Берлінських Мистців". На одній з них виставляв він м. ін. свій знаменитий автопортрет, виконаний у ґіпсі, на другій дереворити Хмельницького й Мазепи та різьби в ґіпсі, що представляють медаліони „Українських національних героїв" і окрему різьбу „Богдан Хмельницький", якої репродукцію поміщено в катальогу вистави.

С.

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

I.

Капітан Райфль, що посивів та дожив пізного віку в корабельній службі Аляски, не постарівся духом із літами. Час не змінив його романтичної вдачі, а в жилах його не вигас пал захоплення, що його він почував завсіди згадуючи пригоди, яких зазнав зі сильними людьми серед могутньої природи Аляски. Він іще вмів бачити мальовничу красу, зворушуватись на вид незвичайного, а теплі спогади налягали на нього деколи так дуже, що вчорашній день здавався сьогоднішнім і він немов наново переживав ті часи, коли Аляска була ще молода і закликала своїм диким покликом тих, що мали відвагу прийти і боротися за її скарби на життя і смерть.

Нині ввечір, з мягко-мельодійним гудінням корабля під його ногами, та при жовтому місяцеві, що саме виповзав зпоза кребтів гір Аляски, якась самота налягла на нього і він сказав коротко:

— Ось вона, ота Аляска.

Дівчина, що стояла коло нього при облавку, не рухалася і не відзивалася. Капітан бачив у живому світлі її профіль різьблений чітко, немов камея. Ціла постава її була непорушна, уста розхилені, а очі широко розкриті і повні темного вогню. Вона дивилася на чудо місяця, що обливав своїм світлом краї пощерблених замків гір, та на мягкі сірі хмари, що лежали на висотах над горами немов лискучі драперії.

По хвилині вона повернула дещо голову і притакнула: — Так, Аляска, — і старому капітанові причулося ледви помітне тремтіння остраху в її голосі. — Ваша Аляска, капітане Райфль.

Нараз з погідної ночі дійшов віддалений звук, немов низьке гудіння грому. Двічі перед ним Марія Стендіш чула вже цей звук і тепер вона спитала: „Що це було? Це-ж не може бути громовиця при такому місяцеві і таких ясних зорях!

— Це лід відломлюється від ледівців і падає в море. Ми тепер у проливі Вранґеля і дуже близько берега, панно Стендіш. Коли б це був день, ви почули б спів пташок. Ми називаємо це місце Внутрішнім Проливом. Я завсіди називав його водною країною чудес, гляньте, ми майже одинокі по цьому боці корабля. Чи це не доказ, що я помилявся? Якщо я мав би рацію, тоді ті мужчини і жінки, що там усередині танцюють, грають у карти і говорять, усі товпились би тут. Чи ж не дивно і вам, що люди всі такі, — як ті там усередині? Але вони не можуть бачити того, що я бачу, бо я смішний старий дурень, що живе споминами. Ах, чи чуєте у повітрі, панно Стендіш, той запах квіток, лісів, зеленої рістні на березі? Він невиразний, та я його чую.

— І я його чую.

Вона дихнула глибоко солодким повітрям і обернулась ставувши плічми до облавка; лицем до світел корабля.

Переливи музики долітали мягкі і сонні; вона чула посув ніг розтанцьованих пар. Сміх пронизував ритмічне гудіння корабля, поза освіченими вікнами голоси підносилися і опадали, а коли старий капітан дивився в лице дівчини, в тому лиці було щось, чого він не міг зрозуміти.

Вона прийшла на чердак корабля в Сітел якось дивно — сама і майже в останній хвилині, не зарезервувавши собі місця на кораблі, в час такого перевантаження, коли пятьсот інших осіб відправлено вже раніше через брак місця. Припадок захотів, щоб капітан її побачив. Коли вона звернулась до нього благально, якийсь незвичайний страх під покришкою вимушеного спокою, звернув його увагу на неї. Він зайнявся нею по батьківськи і стежив за нею своїм старим досвідом. І нераз уже помічав той визивно-сподівальний рух її голови, з яким саме тепер вона дивилася на вікна кабіни.

Вона сказала йому, що має двацять три роки і що їде до свояків у Ном. Назвала поіменно якихось людей і він їй повірив, бо неможливо було неповірити їй. Він подивляв її витривалість, з якою вона ломала всі приписи для подорожніх.

Дівчина була товариська і мила. Та згідно зі своїми спостереженнями, він прийшов до висновку, що вона переживає якийсь конфлікт, зводить якусь боротьбу. Одначе ведений розумом шістьдесяти і трьох років, він не дав їй пізнати, що здогадується.

Тепер він придивлявся до неї уважно та непомітно. Дівчина була дуже гарна, спокійною та небуденною красою. Було в ній щось дуже принадне, що будило давні спогади, нагадувало незатертий образ у його серці. Вона була струнка як молоде дівча, мала прегарні чисті, ясні сірі очі, а її оксамитові темні коси чудовий вінок краси обвитий довкола її голови, нагадували пуританську простоту. Хвилинами він сумнівався, чи має вона двацять три роки. Якби вона була сказала девятнацять або двацять, він повірив би скоріше. Дівчина зацікавлювала його і наводила на різні здогади. Але це вже належало до його професії домічати багато дечого такого, чого інші не добачили і держати язик за зубами.

(Далі буде).

Вистава учнівських робіт.

В українській гімназії при вулиці Льва Сапіги відкрилася вистава робіт, що їх виконали в програмі навчання учениці тієї гімназії під доглядом своєї вчительки проф. Шмігельської. На виставі, що розміщена в двох салях, бачимо передусім ріжноманітний відділ одягів, від найбуденніших та шкільних, аж до спеціяльних, таких як модні лещетарські, прогулькові з наплечниками, мішками до спання і т. п.) стилеві, вишивані суконки, де той стиль досягається вмілим розміщенням вишивки й обмеженням вишивки й обмеженням красок до одної-двох. До цього великий збір усякого рода светерів доказує, що учениці зуміють бути в ділянці одягу самовистачальні. Крім тих речей виставлені ще ріжні дрібнички, як коронкові робітки, торбинки, пляжеві торби тощо.

У другій салі бачимо речі, виконані з дерева, металю і скла. Звичайно в таких речах спеціялізуються не дівчата, а хлопці; тут — це доказує про всесторонність навчання. Побіч усяких потрібних при господарстві й тоалеті виробів, нераз дотепних і вигадливих, як ось усякі слоїки чи скляночки зроблені із потятих пляшок, у металевому відділі стрічаємо речі справді мистецькі і наскрізь сучасні. Передусім увагу звертають металеві тарілки, дуже стилево виковані, далі лямпи, свічники, таци, роблені комбінованою технікою — з металю й декорованого скла.

Вистава показує, як метода чисто теоретичного навчання в школах переходить щораз більш на практичне, намагаючись обеднати одно з другим. При цьому досягається найважливішого — виробляється в молоді почуття смаку і стилю, що, незалежно від уміння розуміти й виробляти ріжні предмети, які входять у ділянку прикладного мистецтва, веде взагалі до зрозуміння усього мистецва; тимбільше та ділянка півпрактичного навчання важна, бо, як знаємо, поняття „смак" і „стиль" у нас іще далеко не вироблені. До цього ж, обік засвоєння таких потрібних практичних умілостей, що їх навчають у ґімназії і які в житті завжди придадуться, така молодь скоріше знайде шлях до мистецьких інститутів прикладного мистецтва — у пошуканці за фахом, який у нас має добрі вигляди.

Г.

Швайцарці можуть спокійно глядіти у майбутнє.

ЛЮЦЕРНА, ПАТ. На закінчення стрілецьких торжеств, присвячених військовим змаганним, відбувся бенкет, на якому промовляв шеф військового департаменту Мінгер. Він підкреслив, що батьківщину треба боронити не гарними словами, але чинами. Служба батьківщині сьогодні наказ хвилини. Швайцарці свідомі, що їх батьківщина — це найбільший скарб і хто хотів би той скарб наруши ти — попече собі пальці. Швайцарці ніколи не були так обєднані і так добре морально й матеріяльно підготовані до боротьби за свободу країни. Тому теж довірюючи своїй армії, що стоїть на сторожі тієї свободи, швайцарці можуть спокійно глядіти у майбутнє.

—o—

Злучені Держави не почнуть ніякої акції на Далекому Сході.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Державний секретар Гул, обговорюючи в понеділок на пресовій конференції становище Злучених Держав до положення на Далекому Сході, заперечив чутки про те, буцімто уряд Злучених Держав має намір поробити там якісь нові ходи. Ніяка ширша акція на Далекому Сході покищо не передбачена.

Сильна Анґлія зменшує риск війни в Европі

НЮ-ЙОРК, ПАТ. „Ню-Йорк Геральд Трібюн" коментує промову Чемберлена, виголошену у Кардіф, незвичайно прихильно. Цей часопис пише між ін.: Кожне зусилля Чемберлена, яке примушує особливо Німеччину, але крім цього й цілий світ, зрозуміти, що терпеливість В. Британії дійшла до кульмінаційної точки та що В. Британія досить сильна і готова до боротьби, як тільки цього буде треба — причиняється до зменшення риску війни в Европі. Певність, що існує могутня сила, якої можна буде вжити у відповідній хвилині, послаблює відвагу напасника.

—o—

Новий процес у Харкові за „шкідництво".

МОСКВА, ПАТ. В Харкові починається у вівторок процес чотирьох членів Українського Годівельного Інституту: директора Інституту Бойченка, його заступника Липченка, партійного організатора Інституту Ановчина і наукового працівника Матіяша, яких обвинувачують за шкідництво і клевети. Внаслідок їх шкідливої акції праця Інституту здезорґанізована, понад 40 наукових і технічних працівників усунено з Інституту. Цю акцію вони вели від 1937-го року, їх арештували щойно на початку цього року.

„Всі служимо незалежній Литві".

КОВНО, ПАТ. В неділю закінчилися торжества влаштовані з нагоди 20-тих роковин створення організації шавлісів (стрільців). Підчас свята, в якому взяло участь коло 22.000 осіб, мешканці Ковна подарували шавлісам 2.000 крісів, 50 скорострілів і 2 літаки. При передачі зброї виголосив промову ген. Раштікіс, який між ін. сказав: „Ми всі служимо незалежній Литві і ми рішені ,як буде треба, боронити свободи й незалежности своєю кровю".

ПІМСТА НАД ЖУРНАЛІСТОМ.

ВАРРЕНТОН, ПАТ. Гр. Ігора Кассіні, внука б. російського амбасадора у Вашингтоні, кореспондента щоденника „Таймс Геральд" в часі великого балю „Кунтрі Клюбу" схопило пять людей. Напасникі розібрали журналіста в недалекому лісі до нага, вилили на нього два відра дьогтю і викачали у пірю. Це мала бути пімста за статті, в яких Кассіні збезчестив напасників.

ПЕРЕСУНУЛИ ВІДПУСТКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ФЛЬОТІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійська адміраліція пересунула літні відпустки у фльоті з серпня, коли їх звичайно давали, на липень. Це пояснюють тим, що треба всякі необхідні ремонти кораблів поробити в липні, щоб уже в серпні фльота могла відбути вправи. У звязку з тим не відбудеться цього року „тиждень фльоти", який уладжували звичайно в першому тижні серпня.

БОЛГАРСЬКІ ПАРЛЯМЕНТАРИСТИ ІДУТЬ ДО СССР.

БІЛГОРОД, ПАТ. Югославянська преса повідомляє, що група болгарських парляментаристів з заступником предсідника Марковом у проводі поїде при кінці липня ц. р. до СССР, щоб там взяти участь у хліборобській виставі в Москві. Хоч це зовсім приватна прогулька, то все-ж її члени вестимуть балачки на тему зближення між Болгарією і СССР.

—o—

ЖИДІВСЬКІ ЕМІГРАНТИ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. Констанцу [illegible] 540 жидів, утікачів із Австрії й Чехословаччини, що їдуть до Палестини. Вони від кількох тижнів перебували в концентраційному таборі вичікуючи на змогу виїхати. Коло 100 втікачів мусіло залишитися ще в таборі чекаючи черги. У хвилині відїзду корабля кілька осіб хотіло кинутися в море, але водна поліція їх урятувала.

—o—

З польського життя.

До Варшави приїхав літаком мадярський міністр комунікації і промислу й торговлі Кундер з дружиною.

Президент держави дав агремент Ладиславові Шотмарі у характері надзвичайного посла і повновласного міністра словацької републики у Варшаві.

В понеділок коло 15-ої год. над катовицьким повітом та Сосновцем пройшла нагальна буря з градом, що зробила багато шкоди. Грім убив три коні, буря знищила телеграфічні й телефонічні проводи, град вибив багато шиб.

По широкому світі.

У Братиславі підписали в пятницю, 23-го червня ц. р. німецько-словацький торговельний договір. Згідно зі словацьким комунікатом одною з добрих сторінок цього договору є те, що словацькі робітники, які працюють у Німеччині, можуть пересилати заробіток до краю.

Командант англійських збройних сил у Китаю адмірал Нотль має стрінутися в Сінгапурі з адміралом Раґнар Кальвіном, що має приїхати з Австралії.

У приявности делеґатів 40 країн данський король Христіян X відкрив у понеділок у Копенгазі 10-ий міжнародній конгрес торговельної палати.

Маршал Ґерінґ, що досі перебував у своїй посілости на селі, вернувся до Берліна і почав працю у свому міністерстві.

Канцлер Гітлер прийняв в Мюнхені на прощальній авдієнції аргентинського амбасадора Лябугля, що переходить на становище амбасадора в Чіле.

Святіший Отець прийняв у понеділок на авдієнції апостольського нунція у Варшаві Кортезія.

Директора канцелярії японського генерального консуляту у Гонконі арештували за те, що у забороненій полосі фотографував портові укріплення. Після переслухання його випустили. Влада зайнялася виявлюванням його кліш.

Один з найстарших німецьких часописів у Латвії, що виходив у Лібаві — „Лібавіше Цайтунґ" — перестав виходити.

До Талліна приїде у вівторок з офіційними відвідинами мадярський міністр промислу і торговлі Кундер.

Німецька влада усунула у чеській фабриці зброї т. зв. „Зброївці" надзірну раду, складену з 14 осіб та іменувала на їх місце німців, переважно громадян Німеччини. Передтим те саме сталося у фабриці „Шкоди".

Грецький король Юрій із престолонаслідником, дружиною і княжною Катериною виїхав до Фльоренції на шлюб княжни Ірени з кн. Сполето.

На летунському майдані Каструне під Копенгаґою скоїлася підчас причалу військового літака катастрофа, в якій згинуло двох летунів.

На залізничому двірці Бексіґа в Бразилії згорів цілий ваґон кореспонденції. З 207 мішків почти урятували тільки два.

На шляху залізниці „Централь до Бразіль" між стаціями Конґо Секко і Морро Ґранде (Бразилія) зударилися два поїзди. Ранені 12 подорожніх і машиніст.

Підчас самоходових перегонів у Спа, англійський самохід згорів. Керманич згинув.

В часі бійки, що счинилася на конгресі релігійного товариства „Свідків Джогавага" у Медісон Сквер було ранених 50 осіб. Пять осіб арештували.

Сильний землетрус знищив місцевість Помаканчі у Перу. Згинуло коло 20 осіб, багато ранених.

У Брні з невідомих причин вискочив з рейок трамвай і зударився з трамваєм, що йшов сусіднім тором у протилежному напрямі. Оба вози зовсім знищені, 2 особи згинули на місці, 36 ранених.

В Льондоні вибухла в понеділок рано в одним торговельнім будинку при вул. королеви Вікторії пожежа. По кількох годинах пожежу погасили, але в огні згинула одна жінка.

В окрузі Боготи (Колюмбія) був у понеділок рано легкий землетрус.

—o—

ВІДБУДОВА КИТАЙСЬКИХ ФІНАНСІВ.

ТОКІО, ПАТ. Згідно з вістками, які сюди надійшли, уряд Чан-Кай-Шека хоче буцімто знову запросити до Китаю б. фінансового дорадника китайського уряду сер Фредеріка Лейтросса, якого завданням має бути відбудова китайських фінансів.

Вистава учнівських робіт.

В українській гімназії при вулиці Льва Сапіги відкрилася вистава робіт, що їх виконали в програмі навчання учениці тієї гімназії під доглядом своєї вчительки проф. Шмігельської. На виставі, що розміщена в двох салях, бачимо передусім ріжномавітний відділ одягів, від найбуденніших та шкільних, аж до спеціяльних, таких як модні лещетарські, прогулькові з наплечниками, мішками до спання і т. п.) стилеві, вишивані суконки, де той стиль досягається вмілим розміщенням вишивки й обмеженням вишивки й обмеженням красок до одної-двох. До цього великий збір усякого рода светерів доказує, що учениці зуміють бути в ділянці одягу самовистачальні. Крім тих речей виставлені ще ріжні дрібнички, як коронкові робітки, торбинки, пляжеві торби тощо.

У другій салі бачимо речі, виконані з дерева, металю і скла. Звичайно в таких речах спеціялізуються не дівчата, а хлопці; тут — це доказує про всесторонність навчання. Побіч усяких потрібних при господарстві й тоалеті виробів, нераз дотепних і вигадливих, як ось усякі слоїки чи скляночки зроблені із потятих пляшок, у металевому відділі стрічаємо речі справді мистецькі і наскрізь сучасні. Передусім увагу звертають металеві тарілки, дуже стилево виковані, далі лямпи, свічники, таци, роблені комбінованою технікою — з металю й декорованого скла.

Вистава показує, як метода чисто теоретичного навчання в школах переходить щораз більш на практичне, намагаючись обєднати одно з другим. При цьому досягається найважливішого — виробляється в молоді почуття смаку і стилю, що, незалежно від уміння розуміти й виробляти ріжні предмети, які входять у ділянку прикладного мистецтва, веде взагалі до зрозуміння усього мистецва; тимбільше та ділянка півпрактичного навчання важна, бо, як знаємо, поняття „смак" і „стиль" у нас іще далеко не вироблені. До цього ж, обік засвоєння таких потрібних практичних умілостей, що їх навчають у гімназії і які в житті завжди придадуться, така молодь скоріше знайде шлях до мистецьких інститутів прикладного мистецтва — у пошуканці за фахом, який у нас має добрі вигляди.

Г.

Швайцарці можуть спокійно глядіти у майбутнє.

ЛЮЦЕРНА, ПАТ. На закінчення стрілецьких торжеств, присвячених військовим змаганням, відбувся бенкет, на якому промовляв шеф військового департаменту Мінґер. Він підкреслив, що батьківщину треба боронити не гарними словами, але чинами. Служба батьківщині сьогодні наказ хвилини. Швайцарці свідомі, що їх батьківщина — це найбільший скарб і хто хотів би той скарб нарушити — попече собі пальці. Швайцарці ніколи не були так обєднані і так добре морально й матеріяльно підготовані до боротьби за свободу країни. Тому теж довірюючи своїй армії, що стоїть на сторожі тієї свободи, швайцарці можуть спокійно глядіти у майбутнє.

—o—

Злучені Держави не почнуть ніякої акції на Далекому Сході.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Державний секретар Гул, обговорюючи в понеділок на пресовій конференції становище Злучених Держав до положення на Далекому Сході, заперечив чутки про те, буцімто уряд Злучених Держав має намір поробити там якісь нові ходи. Ніяка ширша акція на Далекому Сході покищо не передбачена.

Сильна Анґлія зменшує риск війни в Европі

НЮ-ЙОРК, ПАТ. „Ню-Йорк Геральд Трібюн" коментує промову Чемберлена, виголошену у Кардіф, незвичайно прихильно. Цей часопис пише між ін.: Кожне зусилля Чемберлена, яке примушує особливо Німеччину, але крім цього й цілий світ, зрозуміти, що терпеливість В. Британії дійшла до кульмінаційної точки та що В. Британія досить сильна і готова до боротьби, як тільки цього буде треба — причинюється до зменшення риску війни в Европі. Певність, що існує могутня сила, якої можна буде вжити у відповідній хвилині, послаблює відвагу напасника.

—o—

Новий процес у Харкові за „шкідництво".

МОСКВА, ПАТ. В Харкові починається у вівторок процес чотирьох членів Українського Годівельного Інституту: директора Інституту Бойченка, його заступника Липченка, партійного орґанізатора Інституту Ановчина і наукового працівника Матіяша, яких обвинувачують за шкідництво і клевети. Внаслідок їх шкідливої акції праця Інституту здезорґанізована, понад 40 наукових і технічних працівників усунено з Інституту. Цю акцію вони вели від 1937-го року, їх арештували щойно на початку цього року.

„Всі служимо незалежній Литві".

КОВНО, ПАТ. В неділю закінчилися торжества влаштовані з нагоди 20-тих роковин створення організації шавлісів (стрільців). Підчас свята, в якому взяло участь коло 22.000 осіб, мешканці Ковна подарували шавлісам 2.000 крісів, 50 скорострілів і 2 літаки. При передачі зброї виголосив промову ґен. Раштікіс, який між ін. сказав: „Ми всі служимо незалежній Литві і ми рішені ,як буде треба, боронити свободи й незалежности своєю кровю".

ПІМСТА НАД ЖУРНАЛІСТОМ.

ВАРРЕНТОН, ПАТ. Ґр. Ігоря Кассіні, внука б. російського амбасадора у Вашинґтоні, кореспондента щоденника „Таймс Геральд" в часі великого балю „Кунтрі Клюбу" схопило пять людей. Напасники розібрали журналіста в недалекому лісі до нага, вилили на нього два відра дьоґтю і вихачали у пірю. Це мала бути пімста за статті, в яких Кассіні збезчестив напасників.

ПЕРЕСУНУЛИ ВІДПУСТКИ В АНҐЛІЙСЬКІЙ ФЛЬОТІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Анґлійська адміраліція пересунула літні відпустки у фльоті з серпня, коли їх звичайно давали, на липень. Це пояснюють тим, що треба якісь необхідні ремонти кораблів поробити в липні, щоб уже в серпні фльота могла відбути [illegible]. У звязку з тим не відбудеться цього року [illegible] фльоти", який уладжували [illegible] в першому тижні серпня.

БОЛҐАРСЬКІ ПАРЛЯМЕНТАРИСТИ ІДУТЬ ДО СССР.

БІЛГОРОД, ПАТ. Юґославянська преса повідомляє, що ґрупа болгарських парляментаристів з заступником предсідника Марковом у проводі поїде при кінці липня ц. р. до СССР, щоб там взяти участь у хліборобській виставі в Москві. Хоч це зовсім приватна прогулька, то все-ж її члени вестимуть балачки [illegible] ему зближення між Болгарією і СССР.

—o—

ЖИДІВСЬКІ ЕМІҐРАНТИ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. Констанцу покинуло 540 жидів, утікачів із Австрії й Чехословаччини, що ідуть до Палестини. Вони від кількох тижнів перебували в концентраційному таборі вичікуючи на змогу виїхати. Коло 100 втікачів мусіло залишитися ще в таборі чекаючи черги. У хвилині відїзду корабля кілька осіб хотіло кинутися в море, але водна поліція їх урятувала.

—o—

З польського життя.

До Варшави приїхав літаком мадярський міністр комунікації і промислу й торговлі Кундер з дружиною.

Президент держави дав аґремент Ладиславові Шотмарі у характері надзвичайного посла і повновласного міністра словацької республики у Варшаві.

В понеділок коло 15-ої год. над катовицьким повітом та Сосновцем пройшла нагальна буря з градом, що зробила багато шкоди. Грім убив три коні, буря знищила телеграфічні й телефонічні проводи, град вибив багато шиб.

По широкому світі.

У Братиславі підписали в пятницю, 23-го червня ц. р. німецько-словацький торговельний договір. Згідно зі словацьким комунікатом одною з добрих сторінок цього договору є те, що словацькі робітники, які працюють у Німеччині, можуть пересилати заробіток до краю.

Командант анґлійських збройних сил у Китаю адмірал Нотль має стрінутися в Сінґапурі з адміралом Раґнар Кальвіном, що має приїхати з Австралії.

У приявности делеґатів 40 країн данський король Христіян X відкрив у понеділок у Копенгазі 10-ий міжнародній конґрес торговельної палати.

Маршал Ґерінґ, що досі перебував у своїй посілости на селі, вернувся до Берліна і почав працю у свому міністерстві.

Канцлер Гітлер прийняв в Мюнхені на прощальній авдієнції арґентинського амбасадора Ліябуґля, що переходить на становище амбасадора в Чіле.

Святіший Отець прийняв у понеділок на авдієнції апостольського нунція у Варшаві Кортезія.

Директора канцелярії японського ґенерального консуляту у Гонконі арештували за те, що у забороненій полосі фотоґрафував портові укріплення. Після переслухання його випустили. Влада зайнялася виявлюванням його кліш.

Один з найстарших німецьких часописів у Латвії, що виходив у Лібаві — „Лібавіше Цайтунг" — перестав виходити.

До Талліна приїде у вівторок з офіційними відвідинами мадярський міністр промислу і торговлі Кундер.

Німецька влада усунула у чеській фабриці зброї т. зв. „Зброївці" надзірну раду, складену з 14 осіб та іменувала на їх місце німців, переважно громадян Німеччини. Передтим те саме сталося у фабриці „Шкоди".

Грецький король Юрій із престолонаслідником, дружиною і княжною Катериною виїхав до Фльоренції на шлюб княжни Ірени з кн. Сполето.

На летунському майдані Каструпе під Копенгагою скоїлася підчас причалу військового літака катастрофа, в якій згинуло двох летунів.

На залізничому двірці Бексіґа в Бразилії згорів цілий ваґон кореспонденції. З 207 мішків почти урятували тільки два.

На шляху залізниці „Централь до Бразіль" між стаціями Конґо Секко і Морро Ґранде (Бразилія) зударилися два поїзди. Ранені 12 подорожніх і машиніст.

Підчас самоходових перегонів у Спа, анґлійський самохід згорів. Керманич згинув.

В часі бійки, що счинилася на конґресі релігійного товариства „Свідків Джогавага" у Медісон Сквер було ранених 50 осіб. Пять осіб арештували.

Сильний землетрус знищив місцевість Помаканчі у Перу. Згинуло коло 20 осіб, багато ранених.

У Брні з невідомих причин вискочив з рейок трамвай і зударився з трамваєм, що йшов сусіднім тором у протилежному напрямі. Оба вози зовсім знищені, 2 особи згинули на місці, 36 ранених.

В Льондоні вибухла в понеділок рано в одн[і]м торговельнім будинку при вул. королеви Вікторії пожежа. По кількох годинах пожежу погасили, але в огні згинула одна жінка.

В окрузі Боготи (Колюмбія) був у понеділок рано легкий землетрус.

—o—

ВІДБУДОВА КИТАЙСЬКИХ ФІНАНСІВ

ТОКІО,ПАТ. Згідно з вістками, які сюди надійшли, уряд Чан-Кай-Шека хоче буцімто знову запросити до Китаю б. фінансового дорадника китайського уряду сер Фредеріка Ляйтросса, якого завданням має бути відбудова китайських фінансів.

Правнича сторінка.

Православна Церква у новій та старій Польщі.

ПІНСЬКА КОНГРЕГАЦІЯ І ТЕПЕРІШНІ ЗАКОНИ ПРО ПРАВОСЛАНУ ЦЕРКВУ.

II.*)

Пінська Конгрегація пішла по цій лінії та впровадила широкий соборний устрій у життя Церкви. Щоб краще зрозуміти характер того устрою, що його створювала Пінська Конгрегація, треба тямити, що у тих часах ще істнувало кріпацтво, і тому церковний устрій поневолі треба було пристосувати до тодішнього соціяльно-політичного ладу. Тому у постановах Конгрегації нема мови про парохію, бо парохіяни були кріпаками. Про те роля світського свобідного елементу у житті Прав. Церкви була величезна. У всіх церковних органах світські особи займали рівнорядне становище з духовенством. Ідею рівнорядности світських і духовних осіб провели точно. Це перша риса того устрою, що його вводила Пінська Конгрегація. Друга, ще важніша його риса це було те, що у церковному устрою справді здійснили засаду самоуправи церковного громадянства та духовенства. Всі органи церковного управління визначувалися з вибору. А тими органами були: 1) деканальний уряд, що складався з декана, його заступника, 2 членів від духовенства і 2 членів (асесора і писаря) зі світських осіб, 2) епархіяльна консисторія, що складалася у половині зі світських і духовних осіб, 3) головна консисторія з 12 членів, а саме: 3 — репрезентантів черців, 3 представників духовенства, 3 представників шляхти і 3 представників міщанства.

Всі члени цих органів були вибрані відповідними конгрегаціями, себто деканальною, епархіяльною та генеральною, на 4 роки. Самі ці конгрегації теж повставали виборчо і теж складались зі світських і духовних осіб по половині. Найвища конгрегація себто генеральна, яка складалася з делегатів по 8 епархіяльних конгрегацій, творила національний собор. Це був найвищий орган Церкви: він збирався автоматично що 4 роки, вибирав архиепископа і 3 епископів, вибирав членів головної консисторії та був найвищою судовою та апеляційною інстанцією Церкви. Справи віри і обряду на цьому соборі рішались одними духовними особами. Архиепископ і три епископи творили вищу єрархію та правити Церквою при помочі консисторій та конгрегацій. Як бачимо, засада соборноправности була у цілій повноті здійснена у церковному устрою, який уводила Пінська Конгрегація.

З цим устроєм цікаво буде порівняти теперішній лад Православної Церкви на підставі нового декрету про положення Церкви та нового її внутрішнього статуту. Ріжниці значні; та вони дуже характеристичні. Правда найвищим органом Церкви і нині є начебто Собор. Але цей Собор збирається невідомо коли та не з самого права. Його скликає митрополит на підставі декрету („орендзя") президента, себто скликання Собору узалежнене від митрополита і від урядових чинників. Програми праць Собору теж узгіднюють з урядом, а щодо законодатної ініціятиви членів Собору, то вона дуже утруднена, бо треба не менше 20 підписів членів Собору, щоб зголосити внески до президії Собору. Далі, над Собором подекуди вище стоїть Собор епископів, бо епископи, члени Собору, мають право і обовязок розглянути, чи постанови собору щодо віри і канонічних справ згідні зі св. Письмом та канонами. Рішення епископів у таких справах остаточне, хочби Собор і другий раз підтримав свою першу постанову. А найважніша річ — у церковному устрою створено інституцію, якої не знала Пінська Конгрегація, — це Собор епископів а його виконним органом Синодом. Коли ознайомитись з компетенцією Собору епископів, то відразу кидається в очі, що властиво на Собор епископів перенесено всі права і повновласть Собору. Побіч Собору епископів уже нема місця для Собору: він зайвий і непотрібний. Цей Собор епископів складається з усіх правлячих епископів (пятьох) і скликають його щонайменше раз на рік. Його виконним органом є Св. Синод, що в його склад входять: митрополит як предсідник, військовий епископ і два епископи по вибору Собору епископів. Св. Синод збирається у міру потреби, не менше два рази на рік. Собор епископів і св. Синод це органи, що регулюють справи, які переходять обсяг прав епархіяльних епископів. А засадничо править епархією епископ. Правда, при епископі істнує консисторія та відбуваються раз на рік епархіяльні збори духовенства і світських. Але роля консисторій помічна і другорядна; рішення консисторії затверджує епископ; він же має право звільнювати членів консисторії, хоч правда лише з канонічних оглядів. Треба додати, що і світська влада має право вимагати звільнення членів консисторії вже з політичних причин і тоді епископ безсильний в їх обороні. У таких умовинах не має надто великої вартости постанова, що членів консисторії вибирають епархіяльні збори, тимбільше, що епархіяльні збори не мають повної свободи у виборі членів консисторії (4 духовних і 1 світського) можна вибрати лише з числа кандидатів (подвійного), яких попередньо апробує епископ та уряд. Щодо епархіяльних зборів, то їх роля ще менша. Поза вибором членів консисторії на 5 років епархіяльні збори головно займаються фінансово-господарськими справами, передовсім затвердженням епархіяльного буджету. Інші справи, як добродійна діяльність Церкви або справа релігійної освіти та видавництв, теж у значній мірі зводяться до питання про матеріяльні засоби. Крім того, з природи речі не так уже багато може зробити тіло, що збирається раз у рік, хочби воно засідало і 2—3 дні. Треба ще додати, що рішення епархіяльних зборів затверджує епископ; з другого боку, ініціятива для членів зборів значно утруднена, бо для зголошення внесків треба підписів 10 членів зборів, і ті внески треба зголошувати ще тиждень перед початком засідань, а підчас самих зборів пропозиція може увійти на денний порядок лише за згодою більшости зборів. Іншого роду обмеження творить постанова, що членів епархіяльних зборів вибирають не щорічно, але раз на 5 років, при тому не можуть бути делегатами на епархіяльні збори особи, що не скінчили 35 р. життя, або які знаходяться під слідством за ганебні та політичні переступства. Як бачимо, практичний вплив епархіяльних зборів і громадянства на життя Церкви невеликий. Тому якесь дивне враження викликає постанова статуту, що при виборах делегатів на епархіяльні збори число світських членів має бути вдвоє більше від числа представників духовенства. Ця постанова, що має посмак дещо демагогічний, не сповнює суттєвого характеру церковного устрою так, як його встановляють зовнішній (декрет) та внутрішній статут Церкви. На підставі внутрішнього статуту цей устрій можна назвати епископальним, бо він властиво тільки епископам дає повноту влади у Церкві. Але одночасно другий закон (декрет) зовсім узалежнює цих епископів від урядових чинників. Між тими явищами очевидно є причиновий звязок, бо правдивий соборний устрій сам собою унезалежнював би Церкву від впливу світської влади. Пінська конгрегація тому і надавала Православній Церкві правдивий соборний устрій, що тоді не було того роду інгеренції державної влади у внутрішнє життя Церкви, як бачимо нині. Сучасний закон пішов зовсім по протилежній лінії, і тому він нівчому не нагадує Пінської Конгрегації.

Отже нова Польща не сповнила заповіту старої Польщі.

О. Семененко.

*) Га. „Діло" ч. 139.

Ліс на Погулянці резерватом природи.

В Деннику Розпорядків громади корол. стол. м. Львова з 15. ц. м. (ч. 13) появилась оповістка міської управи того змісту, що на основі рішення воєвідського уряду у Львові з 16. травня ц. р. ліс на Погулянці, поверхнею 42 га, 52 а і 37 кв. м. підлягає необмеженій охороні закону з 1934. р. (про охорону природи) з наукових, естетичних і краєвидних оглядів. Буки що збереглися в лісі від сторони міста і дуби, від сторони Пасік, є незбитим доказом, що на Погулянці істнували два рідні типи букового і дубового деревостану, що колись окружав Львів з усіх боків. Ліс на Погулянці творить східню межу, до якої сягає бук. На увагу заслуговує рідка форма бука з потрісканою корою. Окрему вартість має крім того кількадесять старинних дубів, яворів, кленів, грабів і т. п. великих розмірів, що розкинені по лісі поодиноко або групами. Тому заборонено: 1) переводити якінебудь зміни у лісі на Погулянці без дозволу влади; 2) стинати дерева, нищити ростини, добувати та розкопувати землю; 3) будувати на згаданому просторі якінебудь будівлі. Тому в дотеперішньому способі уживання та ужиткування ліса прийде основна зміна. Власники чи особи, які мають права до згаданого лісу і внаслідок згаданого рішення воєвідського уряду матимуть дійсну маєткову шкоду, можуть домагатися відшкодування на основі ст. 17. закону про охорону природи з 1934. р.

Від цього рішення власники ліса можуть внести відклик до 14 днів по його дорученні до міністерства освіти за посередництвом воєвідського уряду у Львові.

—о—

Кооперативні союзи зможуть обезпечувати тварини своїх членів.

Згідно з постановами розпорядку президента Польщі з 26. січня 1928. р. (Д. З. ч. 9. поз. 64) всяку обезпеченеву діяльність, автім і обезпечення тварин, могли вести лиш акційні спілки і т-ва взаїмних обезпечень за дозволом міністерства скарбу чи його органу державного уряду контролі обезпечень. Від 3. червня ц. р. обовязує закон з 25. травня ц. р. (Д. З. ч. 50, поз. 319), на основі якого міністр скарбу може кооперативним ревізійним союзам і центральним хліборобським організаціям та повітовій самоуправі дозволити вести обезпечення тварин їхніх членів. Такий дозвіл можуть дістати лише кооперативні ревізійні союзи і лише щодо обезпечення тварин своїх членів. Крім кооператив можуть дістати згаданий дозвіл теж рільничі організації, яких виказ устійнить міністр хліборобства і рільних реформ. Засади та умовини обезпечення тварин і нагляд над кооперативами, що дістануть дозвіл вести згадане обезпечення, унормує розпорядок міністра скарбу. Покищо такий розпорядок ще не появився.

Правнича сторінка.

Православна Церква у новій та старій Польщі.

ПІНСЬКА КОНҐРЕҐАЦІЯ І ТЕПЕРІШНІ ЗАКОНИ ПРО ПРАВОСЛАНУ ЦЕРКВУ.

II.*)

Пінська Конґреґація пішла по цій лінії та впровадила широкий соборний устрій у життя Церкви. Щоб краще зрозуміти характер того устрою, що його створювала Пінська Конґреґація, треба тямити, що у тих часах ще істнувало кріпацтво, і тому церковний устрій поневолі треба було пристосувати до тодішнього соціяльно-політичного ладу. Тому у постановах Конґреґації нема мови про парохію, бо парохіяни були кріпаками. Про те роля світського свобідного елементу у життї Прав. Церкви була величезна. У всіх церковних орґанах світські особи займали рівнорядне становище з духовенством. Ідею рівнорядности світських і духовних осіб провели точно. Це перша риса того устрою, що його вводила Пінська Конґреґація. Друга, ще важніша його риса це було те, що у церковному устрою справді здійснили засаду самоуправи церковного громадянства та духовенства. Всі орґани церковного управління визначувалися з вибору. А тими орґанами були: 1) деканальний уряд, що складався з декана, його заступника, 2 членів від духовенства і 2 членів (асесора і писаря) зі світських осіб, 2) епархіяльна консисторія, що складалася у половині зі світських і духовних осіб, 3) головна консисторія з 12 членів, а саме: 3 — репрезентантів черців, 3 представників духовенства, 3 представників шляхти і 3 представників міщанства.

Всі члени цих орґанів були вибрані відповідними конґреґаціями, себто деканальною, епархіяльною та ґенеральною, на 4 роки. Самі ці конґреґації теж повставали виборчо і теж складались зі світських і духовних осіб по половині. Найвища конґреґація себто ґенеральна, яка складалася з делеґатів по 8 епархіяльних конґреґацій, творила національний собор. Це був найвищий орґан Церкви, він збірався автоматично що 4 роки, вибирав архиепископа і 3 епископів, вибирав членів головної консисторії та був найвищою судовою та апеляційною інстанцією Церкви. Справи віри і обряду на цьому соборі рішались одними духовними особами. Архиепископ і три епископи творили вищу ерархію та правити Церквою при помочі консисторій та конґреґацій. Як бачимо, засада соборноправности була у цілій повноті здійснена у церковному устрою, який уводила Пінська Конґреґація.

З цим устроем цікаво буде порівняти теперішній лад Православної Церкви на підставі нового декрету про положення Церкви та нового її внутрішнього статуту. Ріжниці ґвачні; та вони дуже характеристичні. Правда найвищим орґаном Церкви і нині є начебто Собор. Але цей Собор збирається невідомо коли та не з самого права. Його скликає митрополит на підставі декрету („орендзя") президента, себто скликання Собору узалежнене від митрополита і від урядових чинників. Програми праць Собору теж узгіднюють з урядом, а щодо законодатної ініціятиви членів Собору, то вона дуже утруднена, бо треба не менше 20 підписів членів Собору, щоб зголосити внески до президії Собору. Далі, над Собором подекуди вище стоїть Собор епископів, бо епископи, члени Собору, мають право і обовязок розглянути, чи постанови собору щодо віри і канонічних справ згідні зі св. Письмом та канонами. Рішення епископів у таких справах остаточне, хочби Собор і другий раз підтримав свою першу постанову. А найважніша річ — у церковному устрою створено інституцію, якої не знала Пінська Конґреґація, — це Собор епископів з його виконним орґаном Синодом. Коли ознайомитись з компетенцією Собору епископів, то відразу кидається в очі, що властиво на Собор епископів перенесено всі права і повновласть Собору. Побіч Собору епископів уже нема місця для Собору: він зайвий і непотрібний. Цей Собор епископів складається з усіх правлячих епископів (пятьох) і скликають його щонайменше раз на рік. Його виконним орґаном є Св. Синод, що в його склад входять: митрополит як предсідник, військовий епископ і два епископи по вибору Собору епископів. Св. Синод збирається у міру потреби, не менше два рази на рік. Собор епископів і св. Синод це органи, що реґулюють справи, які переходять обсяг прав епархіяльних епископів. А засадничо править епархією епископ. Правда, при епископі істнує консисторія та відбуваються раз на рік епархіяльні збори духовенства і світських. Але роля консисторій помічна і другорядна; рішення консисторії затверджує епископ; він же має право звільнювати членів консисторії, хоч правда лише з канонічних оглядів. Треба додати, що і світська влада має право вимагати звільнення членів консисторії вже з політичних причин і тоді епископ безсильний в їх обороні. У таких умовинах не має надто великої вартости постанова, що членів консисторії вибирають епархіяльні збори, тимбільше, що епархіяльні збори не мають повної свободи у виборі членів консисторії (4 духовних і 1 світського) можна вибрати лише з числа кандидатів (подвійного), яких попередньо апробує епископ та уряд. Щодо епархіяльних зборів, то їх роля ще менша. Поза вибором членів консисторії на 5 років епархіяльні збори головно займаються фінансово-господарськими справами, передовсім затвердженням епархіяльного буджету. Інші справи, як добродійна діяльність Церкви або справа релігійної освіти та видавництв, теж у значній мірі зводяться до питання про матеріяльні засоби. Крім того, з природи речі не так уже багато може зробити тіло, що збирається раз у рік, хочби воно засідало і 2—3 дні. Треба ще додати, що рішення епархіяльних зборів затверджує епископ; з другого боку, ініціятива для членів зборів значно утруднена, бо для зголошення внесків треба підписів 10 членів зборів, і ті внески треба зголошувати ще тиждень перед початком засідань, а підчас самих зборів пропозиція може увійти на денний порядок лише за згодою більшости зборів. Іншого роду обмеження творить постанова, що членів епархіяльних зборів вибирають не щорічно, але раз на 5 років, при тому не можуть бути делеґатами на епархіяльні збори особи, що не скінчили 35 р. життя, або які знаходяться під слідством за ганебні та політичні переступства. Як бачимо, практичний вплив епархіяльних зборів і громадянства на життя Церкви невеликий. Тому якесь дивне враження викликає постанова статуту, що при виборах делеґатів на епархіяльні збори число світських членів має бути вдвоє більше від числа представників духовенства. Ця постанова, що має посмак дещо демаґоґічний, не сповнює суттєвого характеру церковного устрою так, як його встановляють зовнішній (декрет) та внутрішній статут Церкви. На підставі внутрішнього статуту цей устрій можна назвати епископальним, бо він властиво тільки епископам дає повноту влади у Церкві. Але одночасно другий закон (декрет) зовсім узалежнює цих епископів від урядових чинників. Між тими явищами очевидно є причиновий звязок, бо правдивий соборний устрій сам собою унезалежнював би Церкву від впливу світської влади. Пінська конґреґація тому і надавала Православній Церкві правдивий соборний устрій, що тоді не було того роду інґеренції державної влади у внутрішнє життя Церкви, як бачимо нині. Сучасний закон пішов зовсім по протилежній лінії, і тому він нівчому не нагадує Пінської Конґреґації.

Отже нова Польща не сповнила заповіту старої Польщі.

О. Семененко.

*) Гл. „Діло" ч. 130.

Ліс на Погулянці резерватом природи.

В Деннику Розпорядків громади корол. стол. м. Львова з 15. ц. м. (ч. 13) появилась оповістка міської управи того змісту, що на основі рішення воєвідського уряду у Львові з 16. травня ц. р. ліс на Погулянці, поверхнею 42 га, 52 а і 37 кв. м. підлягає необмеженій охороні закону з 1934. р. (про охорону природи) з наукових, естетичних і краєвидних оглядів. Буки що збереглися в лісі від сторони міста і дуби, від сторони Пасік, є незбитим доказом, що на Погулянці істнували два рідні типи букового і дубового деревостану, що колись окружав Львів з усіх боків. Ліс на Погулянці творить східню межу, до якої сягає бук. На увагу заслуговує рідка форма бука з потрісканою корою. Окрему вартість має крім того кількадесять старинних дубів, яворів, кленів, грабів і т. п. великих розмірів, що розкинені по лісі поодиноко або ґрупами. Тому заборонено: 1) переводити якінебудь зміни у лісі на Погулянці без дозволу влади; 2) стинати дерева, нищити ростини, добувати та розкопувати землю; 3) будувати на згаданому просторі якінебудь будівлі. Тому в дотеперішньому способі уживання та ужиткування ліса прийде основна зміна. Власники чи особи, які мають права до згаданого лісу і внаслідок згаданого рішення воєвідського уряду матимуть дійсну маєткову шкоду, можуть домагатися відшкодування на основі ст. 17. закону про охорону природи з 1934. р.

Від цього рішення власники ліса можуть внести відклик до 14 днів по його доручені до міністерства освіти за посередництвом воєвідського уряду у Львові.

—о—

Кооперативні союзи зможуть обезпечувати тварини своїх членів.

Згідно з постановами розпорядку президента Польщі з 26. січня 1928. р. (Д. З. ч. 9, поз. 64) всяку обезпеченеву діяльність, автім і обезпечення тварин, могли вести лиш акційні спілки і т-ва взаїмних обезпечень за дозволом міністерства скарбу чи його органу державного уряду контролі обезпечень. Від 3. червня ц. р. обовязує закон з 25. травня ц. р. (Д. З. ч. 50, поз. 319), на основі якого міністр скарбу може кооперативним ревізійним союзам і центральним хліборобським організаціям та повітовій самоуправі дозволити вести обезпечення тварин їхніх членів. Такий дозвіл можуть дістати лише кооперативні ревізійні союзи і лише щодо обезпечення тварин своїх членів. Крім кооператив можуть дістати згаданий дозвіл теж рільничі організації, яких виказ устійнить міністр хліборобства і рільних реформ. Засади та умовини обезпечення тварин і нагляд над кооперативами, що дістануть дозвіл вести згадане обезпечення, упорядкує розпорядок міністра скарбу. Покищо такий розпорядок ще не появився.

НОВИНКИ

28
ЧЕРВЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 15. червня 1939.
Амоса, Єроніма.
Лат. Льва II. папи.
Сонце: схід — 3.17, захід — 19.37.
Місяць: схід — 17.12, захід — 1.37

Завтра: 29. червня. Четвер.
Ст. ст. 16. червня 1939.
Тихона еп.
Лат. **Ап. Петра і Павла.**
Сонце: схід — 3.17, захід — 19.37.
Місяць: схід — 18.10, захід — 2.19.

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на блянкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адреса: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 2—3

— **Передплатникам у Чехії та Моравії** пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму: Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж блянкетами, які продають усі поштові уряди. 2—3

— **Ворохта — це найгарніше літнище в долині Пруту.** Кожний українець памятає, що істнує там першорядний український пансіон під **Матірю Божою** під управою Т. Дмитеркової в прегарнім городі-парку над Прутом, який запевнить Вам, що лише там проведете якнайкраще відпустку і літний відпочинок. **Знаменитий харч і приступні ціни!** 1143 '-11

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов. телефон 254-46. Товар на складі. 1430 1—?

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол Приймає пір'я до прання. **Тел. 294-81** 1022 15-100

— **Чергові сходини Українського Лікарського Товариства** відбудуться в пятницю 30. червня в год. 19-ій у власній домівці з рефератом д-ра Т. Бурачинського п. н. „Хірургічне лікування гнійних захорувань легенів та олегочної." 1322

— **З нинішшнім днем** починаємо друкувати у фейлетонах повість відомого американського письменника Джеймса Олівера Кервуда „Герої золотої тундри" у перекладі пані Ольги Сліпої. Кервуд відомий із своїх подорожніх і пригодницьких повістей, має міліони читачів у Америці та на чужині. Він уміє подавати нові цікаві подробиці про дикі країни та племена мало нам відомі, вміє теж брати якби з живцем із них сміливі, енергійні типи. Подібно як Джек Льондон — Кервуд залюбки змальовує людей, що кохають природу, зжилися з нею і стають піонірами на раз вибраній стежці свого життя. Ці повісти мають передовсім ту рідку прикмету, що вони надаються на лектуру для всіх без огляду на вік і освіту читачів — писані незвичайно просто, а при цьому цікаво.

— **„Мала матура" в академічній гімназії у Львові.** Свідоцтво скінчення 4. кл. гімн. („мала матура") в академічній гімназії у Львові дістали: у відділі А: 1) Бойко Ігор, 2) Бреславська Дарія, 3) Валько Ярослав, 4) Волошин Ольга, 5) Воєвідка Мирослава, 6) Гарасимчук Артемій, 7) Горошко Софія, 8) Годованський Володимир, 9) Єдноріг Александра, 10) Заяць Артемій, 11) Іванець Ярослав, 12) Капустяк Софія, 13) Карвацький Михайло, 14) Когут Іванна, 15) Когут Володимира, 16) Копистянський Ігор, 17) Кулик Зиновій, 18) Кузь Любомир, 19) Лаврівський Ігор, 20) Лозовська Люба, 21) Марковська Ірина, 22) Мельник Ольга, 23) Назар Ліда, 24) Обухівський Ярослав, 25) Олексюк Роман, 26) Паньківська Ольга, 27) Пецух Михайла, 28) Полянська Марта, 29) Прокопович Анна, 30) Прокопович Оксана, 31) Радзикевич Мирон, 32) Рибчинський Іван, 33) Сохан Володимир, 34) Співак Богдан, 35) Сподарик Тадей, 36) Турянський Іван, 37) Турчин Володимир, 38) Угрин Андрій, 39) Чобко Ярослав, 40) Щука Ярослав, 41) Кандяк Іванна; у відділі Б: 1) Александрович Дарія, 2) Банах Дарія, 3) Балдяй Ірина, 4) Бучинський Степан, 5) Весоловський Василь, 6) Волинець Остап, 7) Гайда Андрій, 8) Гайдучик Лев, 9) Гаврих Ярослав, 10) Гойдан Анна, 11) Держило Марія, 12) Іваницький Богдан, 13) Костів Василь, 14) Крук Лук'ян, 15) Кичун Василь, 16) Матвіїшин Осип, 17) Москва Ольга, 18) Новаківський Ждан, 19) Олійник Іван, 20) Олинець Ольга, 21) Паньків Юлія, 22) Рачкевич Іван, 23) Романович Роман, 24) Романчук Ольга, 25) Стецура Мирослав, 26) Сітницький Андрій, 27) Стасів Богдан, 28) Стиник Анна, 29) Стецько Анна, 30) Утриско Богдан, 31) Утриско Лев, 33) Федишин Роман, 34) Федишин Зиновій, 35) Чайківський Зенон, 36) Чубатий Володимир, 37) Яворський Володимир. У відділі А було всіх абсольвентів 46, з того не перейшло 5; у відділі Б було всіх 45, з того 7 не перейшло.

— **Не винен парох, але директор гімназії.** У звязку з новинкою „Діла" (з 23. ц. м. ч. 141) п. н. „Чому українських дітей не вчать гр.-кат. релігії?" пишуть нам з Бережан ось-що: Парох Бережан, о. кан. Евзебій Бачинський, інтервеніював у директора приватної польської коедукаційної купецької гімназії в Бережанах, до якої ходить теж 9 учеників (ць) українців, заявляючи директорові, що буде даром учити наших учеників гр.-кат. релігії. На своє письмо в цій справі директор гімназії навіть не відповів о. пароховi. Отже закид автора згаданої новинки, будьто би гр.-кат. парох у Бережанах нічого не робив у справі навчання дітей гр.-кат. релігії, минається з правдою. Чи українських дітей будуть вчити гр.-кат. релігії приватні польські гімназії чи ні, це залежить від батьків згаданих дітей, а не від о. пароха, який зрештою зробив усе можливе, щоб діти вчились гр.-кат. релігії.

— **Влада забороняє основувати дитячі садки.** Старосто в Добромилі заборонило оснувати садки при кружках „Р. Ш." в таких місцевостях: Добромиль-Гучок, Трушевичі, Княжпіль, Мігова, Квасинина, Старява, Лопушниця і Коростно. Кр. „Р. Ш." Ляцьке, що вже 7-ий рік з черги організував садок і цього року наладнав взірцеве дожививлювання, дістав дозвіл вести садок лише до 30. ц. м. Крім того ніодно українське товариство не дістало дозволу відкрити і вести садок.

— **Арештування полк. Андрія Мельника?** З інформаційного обовязку подаємо за „Веком Новим" з 27. ц. м. (ч. 11.446) таку сплітку: „До Варшави надійшла **сензаційна вістка, що Гестапо арештувало провідника ОУН Мельника.** Вже віддавна говорили про те, що наслідник Коновальця на становищі шефа ОУН. не має свободи рухів. Багато українських діячів намагалось дістатися до шефа ОУН чи пак з ним скомунікуватись телефонічно або листовно, але надаремно. Тепер кермує ОУН виключно б. австрійський старшина Ярий, який не є навіть українцем і працює в ОУН за німецькі гроші. На вістку про арештування Мельника частина членів ОУН зрозуміла, що ця організація була від початку свого істнування знаряддям Німеччини і не служила українським цілям. Члени цієї організації домагаються повного розриву з Берліном та ведення акції в іншому напрямі. Одначе штаб партії, залежний фінансово від Берліна, намагається протидіяти цій течії".

— **Заочне навчання „Полістудіюм".** У Станиславові заснували вищий українcький інститут заочного навчання „Полістудіюм", що поклав собі за мету підготовити до ріжних фахів і професій всіх тих, які з якихнебудь причин не мали змоги ні часу скінчити правильну шкільну науку в середніх і високих школах. Адреса секретаріяту згаданого інституту „Полістудіюм": Станиславів, вул. Вишнівського 4. Подаємо цю вістку з інформаційного обовязку. Шкода, що в проспекті згаданого „Полістудіюм" не подано ні імен ні прізвищ тих наук. сил, які будуть вести згаданий інститут заочного навчання.

— **Будують костел у Колиндянах.** Недавно кс. Й. Маховський з Борщева посвятив фундаменти під будову костела в селі Колиндянах, пов. Чортків. У посвяченні взяли участь представники влади з чортківським старостою Васевичем та майором Руськевичем на чолі. При цій нагоді староста Васевич виголосив промову підкреслюючи, що „кожний костел є бастіоном польщини на сході".

— **Буря зі зливним дощем і громами** перейшла в неділю 25. ц. м. попол. над Львовом та охолодила повітря й уможливила мешканцям віддітхнути повною груддю. До год. 4-ої попол. панувала страшна спека так, що минулу неділю можна сміло зачислити до найгорячіших днів у Львові. Всі ті мешканці, які не виїхали за місто, просто мліли на вулицях від нечуваної спеки. Щойно в год. 4-ій пополудні надтягнули з заходу чорні хмари з блискавками і зливним дощем та очистили залушливу атмосферу.

— **Погрози під адресою польських професорів.** Проурядовий львівський „Дзеннік Польскі" повідомляє, що один з професорів високих шкіл у Львові, який підписав відомий меморіял про нечувані відносини в цих школах, дістав лист з погрозами. Автор анонімового листа остерігає професора та його товаришів, щоб гостро не питали студентів при кінцевих іспитах, бо його самого та його товаришів побють.

— **Національна статистика гімназій у Польщі.** В цілій Польщі є 769 гімназій, з того 307 державних, 41 самоуправних і 421 приватних. З державних гімназій 297 мають польську викладову мову, 5 українську, 3 німецьку, 1 білоруську та 2 польсько-українську. На 421 прив. гімназій 333 мають польську викладову мову, 13 німецьку, 50 жидівську з гебрайською, 19 українську, 1 литовську, 1 французьку та 4 російську. Всі самоуправні гімназії мають польську викладову мову. На одну гімназію припадає пересічно 235 учеників: польські державні гімназії мають 330, польсько-українські 460, українські 314, білоруські 141, німецькі 120. Приватні гімназії мають пересічно учеників: жидівські 180, польські і німецькі по 170, українські 165.

— **Сензаційний приказ до німців у Польщі.** „Дзеннік Познаньскі" з 25. ц. м. (ч. 144) передруковує таку вістку, що її подав орган польської еміграції у Франції „Вярус Польскі" в Ліль: Німецький уряд вислав приказ за посередництвом своїх консулів до всіх німецьких громадян і членів націонал-соціялістичної партії, щоб вони негайно виїхали з Польщі і вернулись до Німеччини. Такий самий приказ дістали гітлерівські організації в Польщі, щоб виїхали до Німеччини разом зі своїми членами.

— **Львівська хроніка.** В суботу вечором 18-літня робітниця Антонина Книш (вул. Малинова 4) намагалась скінчити самогубством і напилась лізолю. Її відвезли до шпиталю. — Поліція арештувала Й. Кучинського (вул. Любомирського ч. 9) за вбивство в 1937. р. Й. Столярчика у Кракові. — В суботу 24. ц. м. втік з хати батьків 15-літній Карло Лопот (вул. Абрагамовичів ч. 14) тому, що дістав двійку і дотепер не вернувся до дому. — При вул. Вонсовича і Личаківській зударилась таксівка з кареткою рятункового поготівля та ушкодила каретку. Жертв у людях не було.

— **Кроєва хроніка.** На виїздній сесії в Раві Руській трибунал окружного суду у Львові засудив за грабунковий напад на Маєра Собля в Маґерові: Гриня Скоропада на 13 років вязниці, Миколу Думича на 12 років вязниці і Максима Олексу на 10 років вязниці. — Городський суд у Журавні засудив Юрка Вільшанецького зі Сулятич за поширювання неправдивих вісток на 6 місяців вязниці. — Над чортківським повітом перейшла буря з градом і знищила засіви на 90% в селах: Базарі, Криволуці та Павшівці.

— **Влом до костела.** В селі Лемчиськах, пов. Ліманова вломилися до костела невідомі злодії і вкрали золоту та дві позолочені чаші. Поліція шукає за вломниками. Крім того в ночі 24. ц. м. вломники розбили вогнетревалу касу в управі громади в Лімановій, але знайшли лише 65 сот., касову книжку та обезпечевеву полісу. Розчаровані вломники втікли не забираючи нічого.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 27 червня 1889.

„ВІЧЕ СКАЖЕ ОДНО СЛОВО — КОРОТКЕ, АЛЕ ЯСНЕ".

У передовій статті у справі виборів читаємо:

„Ще кілька днів ділить нас від виборів. Випадуть вони в нашу некористь, переведе моральний ржонд поставлену згори девізу: щоби ні Романчук, ні Бережницький, ні Вахнянин, ні Рожанковський, ні Огоновський, ні Січинський ні інші відомі руські патріоти не засіли на посольських кріслах в соймі, то тоді відкрита для руського народу дорога, тоді треба буде піти за резолюцією, що її ухвалило остатнє віче у Львові: „Взиваємо центральний коміте, щоби по виборах скликав віче до Львова, котре заявило би, що посли вибрані насильством і впливом ріжних органів не є представниками руського народу та щоби відтак нарадитись, що дальше робити і як треба поводитись". Віче вискаже мабуть тоді одно слово, слово коротке, але — ясне".

ПРОЄКТ ПОДІЛИТИ ШВАЯЦАРІЮ.

Берлін, 27. червня. „Гамбургер Нахріхтен" ставлять проєкт поділити Швайцарію між Німеччину, Францію й Італію.

УРЯД ЗАБОРОНИВ БРАТИ УЧАСТЬ...

Пешт, 27. червня. Мадярський уряд заборонив сербам, що живуть у Мадярщині, брати участь у торжестві ювілею бою на Косовім Полі

НОВИНКИ

28
ЧЕРВЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 15. червня 1939.
Амоса, Єроніма.
Лат. Льва II. папи.
Сонце: схід — 3.17, захід — 19.37.
Місяць: схід — 17.12, захід — 1.37

Завтра: 29. червня. Четвер.
Ст. ст. 16. червня 1939.
Тихона еп.
Лат. **Ап. Петра і Павла.**
Сонце: схід — 3.17, захід — 19.37.
Місяць: схід — 18.10, захід — 2.19.

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на блянкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адреса: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. ‹—3

— **Передплатникам у Чехії та Моравії** пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму: Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж блянкетами, які продають усі поштові уряди. ‹—3

— **Ворохта — це найгарніше літнище в долині Пруту.** Кожний українець памятає, що істнує там першорядний український пансіон під **Матірю Божою** під управою Т. Дмитеркової в прегарнім городі-парку над Прутом, який запевнить Вам, що лише там проведете якнайкраще відпустку і літний відпочинок. **Знаменитий харч і приступні ціни!** 1143 ‹-11

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, I. пов. телефон 254-46. Товар на складі. 1430 1—?

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 1022 15-100

— **Чергові сходини Українського Лікарського Товариства** відбудуться в пятницю 30. червня в год. 19-ій у власній домівці з рефератом д-ра Т. Бурачинського п. н. „Хірургічне лікування гнійних захорувань легенів та олегочної." 1322

—**З нинішшнім днем** починаємо друкувати у фейлетонах повість відомого американського письменника Джеймса Олівера Кервуда „Герої золотої тундри" у перекладі пані Ольги Сліпої. Кервуд відомий із своїх подорожніх і пригодницьких повістей, має міліони читачів у Америці та на чужині. Він уміє подавати нові цікаві подробиці про дикі країни та племена мало нам відомі, вміє теж брати якби з живцем із них сміливі, енергійні типи. Подібно як Джек Льондон — Кервуд залюбки змальовує людей, що кохають природу, зжилися з нею і стають піонірами на раз вибраній стежці свого життя. Ці повісти мають передовсім ту рідку прикмету, що вони надаються на лектуру для всіх без огляду на вік і освіту читачів — писані незвичайно просто, а при цьому цікаво.

— **„Мала матура" в академічній гімназії у Львові.** Свідоцтво скінчення 4. кл. гімн. („мала матура") в академічній гімназії у Львові дістали: у відділі А: 1) Бойко Ігор, 2) Бреславська Дарія, 3) Валько Ярослав, 4) Волошин Ольга, 5) Воєвідка Мирослава, 6) Гарасимчук Артемій, 7) Горошко Софія, 8) Годованський Володимир, 9) Єдноріг Александра, 10) Заяць Артемій, 11) Іванець Ярослав, 12) Капустяк Софія, 13) Карвацький Михайло, 14) Когут Іванна, 15) Когут Володимира, 16) Копистянський Ігор, 17) Кулик Зиновій, 18) Кузь Любомир, 19) Лаврівський Ігор, 20) Лозовська Люба, 21) Марковська Ірина, 22) Мельник Ольга, 23) Назар Ліда, 24) Обухівський Ярослав, 25) Олексюк Роман, 26) Паньківська Ольга, 27) Пецух Михайла, 28) Полянська Марта, 29) Прокопович Анна, 30) Прокопович Оксана, 31) Радзикевич Мирон, 32) Рибчинський Іван, 33) Сохан Володимир, 34) Співак Богдан, 35) Сподарик Тадей, 36) Турянський Іван, 37) Турчин Володимир, 38) Угрин Андрій, 39) Чобко Ярослав, 40) Щука Ярослав, 41) Кандяк Іванна; у відділі Б: 1) Александрович Дарія, 2) Банах Дарія, 3) Балдяй Ірина, 4) Бучинський Степан, 5) Весоловський Василь, 6) Волинець Остап, 7) Гайда Андрій, 8) Гайдучик Лев, 9) Гаврих Ярослав, 10) Гойдан Анна, 11) Держило Марія, 12) Іваницький Богдан, 13) Костів Василь, 14) Крук Лукіян, 15) Кичун Василь, 16) Матвіїшин Осип, 17) Москва Ольга, 18) Новаківський Ждан, 19) Олійник Іван, 20) Олинець Ольга, 21) Паньків Юлія, 22) Рачкевич Іван, 23) Романович Роман, 24) Романчук Ольга, 25) Стецура Мирослав, 26) Сітницький Андрій, 27) Стасів Богдан, 28) Стиник Анна, 29) Стецько Анна, 30) Утриско Богдан, 31) Утриско Лев, 33) Федишин Роман, 34) Федишин Зиновій, 35) Чайківський Зенон, 36) Чубатий Володимир, 37) Яворський Володимир. У відділі А було всіх абсольвентів 46, з того не перейшло 5; у відділі Б було всіх 45, з того 7 не перейшло.

— **Не винен парох, але директор гімназії.** У звязку з новинкою „Діла" (з 23. ц. м. ч. 141) п. н. „Чому українських дітей не вчать гр.-кат. релігії?" пишуть нам з Бережан ось-що: Парох Бережан, о. кан. Евзебій Бачинський, інтервеніював у директора приватної польської коедукаційної купецької гімназії в Бережанах, до якої ходить теж 9 учеників (ць) українців, заявляючи директорові, що буде даром учити наших учеників гр.-кат. релігії. На своє письмо в цій справі директор гімназії навіть не відповів о. парохові. Отже закид автора згаданої новинки, будьто би гр.-кат. парох у Бережанах нічого не робив у справі навчання дітей гр.-кат. релігії, минається з правдою. Чи українських дітей будуть вчити гр.-кат. релігії приватні польські гімназії чи ні, це залежить від батьків згаданих дітей, а не від о. пароха, який зрештою зробив усе можливе, щоб діти вчились гр.-кат. релігії.

— **Влада забороняє основувати дитячі садки.** Староство в Добромилі заборонило оснувати садки при кружках „Р. Ш." в таких місцевостях: Добромиль-Гучок, Трушевичі, Княжпіль, Мігова, Квасинина, Старява, Лопушниця і Коростно. Кр. „Р. Ш." Ляцьке, що вже 7-ий рік з черги організував садок і цього року наладнав взірцеве дожливлювання, дістав дозвіл вести садок лише до 30. ц. м. Крім того ніодно українське товариство не дістало дозволу відкрити і вести садок.

— **Арештування полк. Андрія Мельника?** З інформаційного обовязку подаємо за „Веком Новим" з 27. ц. м. (ч. 11.446) таку сплітку: „До Варшави надійшла **сензаційна вістка, що Ґестапо арештувало провідника ОУН Мельника.** Вже віддавна говорили про те, що наслідник Коновальця на становищі шефа ОУН. не має свободи рухів. Багато українських діячів намагалось дістатися до шефа ОУН чи пак з ним скомунікуватись телефонічно або листовно, але надаремно. Тепер керує ОУН виключно б. австрійський старшина Ярий, який не є навіть українцем і працює в ОУН за німецькі гроші. На вістку про арештування Мельника частина членів ОУН зрозуміла, що ця організація була від початку свого істнування знаряддям Німеччини і не служила українським цілям. Члени цієї організації домагаються повного розриву з Берліном та ведення акції в іншому напрямі. Одначе штаб партії, залежний фінансово від Берліна, намагається протидіяти цій течії".

— **Заочне навчання „Полістудіюм".** У Станиславові заснували вищий український інститут заочного навчання „Полістудіюм", що поклав собі за мету підготовити до ріжних фахів і професій всіх тих, які з якихнебудь причин не мали змоги ні часу скінчити правильну шкільну науку в середніх і високих школах. Адреса секретаріяту згаданого інституту „Полістудіюм": Станиславів, вул. Вишнівського 4. Подаємо цю вістку з інформаційного обовязку. Шкода, що в проспекті згаданого „Полістудіюм" не подано ні імен ні прізвищ тих наук. сил, які будуть вести згаданий інститут заочного навчання.

— **Будують костел у Колиндянах.** Недавно кс. Й. Маховський з Борщева посвятив фундаменти під будову костела в селі Колиндянах, пов. Чортків. У посвяченні взяли участь представники влади з чортківським старостою Васевичем та майором Руськевичем на чолі. При цій нагоді староста Васевич виголосив промову підкреслюючи, що „кожний костел є бастіоном польщини на сході".

— **Буря зі зливним дощем і громами** перейшла в неділю 25. ц. м. попол. над Львовом та охолодила повітря й уможливила мешканцям відітхнути повною груддю. До год. 4-ої попол. панувала страшна спека так, що минулу неділю можна сміло зачислити до найгорячіших днів у Львові. Всі ті мешканці, які не виїхали за місто, просто мліли на вулицях від нечуваної спеки. Щойно в год. 4-ій пополудні надтягнули з заходу чорні хмари з блискавками і зливним дощем та очистили задушливу атмосферу.

— **Погрози під адресою польських професорів.** Проурядовий львівський „Дзеннік Польскі" повідомляє, що один з професорів високих шкіл у Львові, який підписав відомий меморіял про нечувані відносини в цих школах, дістав листа з погрозами. Автор анонімового листа остерігає професора та його товаришів, щоб гостро не питали студентів при кінцевих іспитах, бо його самого та його товаришів побють.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 27 червня 1889.

„ВІЧЕ СКАЖЕ ОДНО СЛОВО — КОРОТКЕ, АЛЕ ЯСНЕ".

У передовій статті у справі виборів читаємо: „Ще кілька днів ділить нас від виборів. Випадуть вони в нашу некористь, переведе моральний ржонд поставлену згори девізу: щоби ні Романчук, ні Бережницький, ні Вахнянин, ні Рожанковський, ні Огоновський, ні Січинський ні інші відомі руські патріоти не засіли на посольських кріслах в соймі, то тоді відкрита для руського народу дорога, тоді треба буде піти за резолюцією, що її ухвалило останнє віче у Львові: „Взиваємо центральний комітет, щоби по виборах скликав віче до Львова, котре заявило би, що посли вибрані насильством і впливом ріжних органів не є представниками руського народу та щоби відтак радитись, що дальше робити і як треба поводитись". Віче вискаже мабуть тоді одно слово, слово коротке, але — ясне".

ПРОЄКТ ПОДІЛИТИ ШВАЯЦАРІЮ.

Берлін, 27. червня. „Гамбургер Нахріхтен" ставлять проєкт поділити Швайцарію між Німеччину, Францію й Італію.

УРЯД ЗАБОРОНИВ БРАТИ УЧАСТЬ..

Пешт, 27. червня. Мадярський уряд заборонив сербам, що живуть у Мадярщині, брати участь у торжестві ювілею бою на Косовім Полі.

— **Національна статистика гімназій у Польщі.** В цілій Польщі є 769 гімназій, з того 307 державних, 41 самоуправних і 421 приватних. З державних гімназій 297 мають польську викладову мову, 5 українську, 3 німецьку, 1 білоруську та 2 польсько-українську. На 421 прив. гімназій 333 мають польську викладову мову, 13 німецьку, 50 жидівську з гебрайською, 19 українську, 1 литовську, 1 французьку та 4 російську. Всі самоуправні гімназії мають польську викладову мову. На одну гімназію припадає пересічно 235 учеників, польські державні гімназії мають 330, польсько-українські 750, українські 314, білоруські 141, німецькі 120. Приватні гімназії мають пересічно учеників: жидівські 180, польські і німецькі по 170, українські 165.

— **Сензаційний приказ до німців у Польщі.** „Дзеннік Позstaнаньскі" з 25. ц. м. (ч. 144) передруковує таку вістку, що її подав орган польської еміґрації у Франції „Вярус Польскі" в Ліль: Німецький уряд вислав приказ за посередництвом своїх консулів до всіх німецьких громадян і членів націонал-соціялістичної партії, щоб вони негайно виїхали з Польщі і вернулись до Німеччини. Такий самий приказ дістали гітлерівські організації в Польщі, щоб виїхали до Німеччини разом зі своїми членами.

— **Львівська хроніка.** В суботу вечором 18-літня робітниця Антонина Книш (вул. Малинова 4) намагалась скінчити самогубством і напилась лізолю. Її відвезли до шпиталю. — Поліція арештувала Й. Кучинського (вул. Любомирського ч. 9) за вбивство в 1937. р. Й. Столярчика у Кракові. — В суботу 24. ц. м. втік з хати батьків 15-літній Карло Лопот (вул. Абрагамовичів ч. 14) тому, що дістав двійку і дотепер не вернувся до дому. — При вул. Вонсовича і Личаківській зударилась таксівка з кареткою рятункового поготівля та ушкодила каретку. Жертв у людях не було.

— **Кроєва хроніка.** На виїздній сесії в Раві Руській трибунал окружного суду у Львові засудив за грабунковий напад на Маєра Собля в Маґерові: Гриня Скоропада на 13 років вязниці, Миколу Думича на 12 років вязниці і Максима Олексу на 10 років вязниці. — Городський суд у Журавні засудив Юрка Вільшанецького зі Сулятич за поширювання неправдивих вісток на 6 місяців вязниці. — Над чортківським повітом перейшла буря з градом і знищила засіви на 90% в селах: Базарі, Криволуці та Павшівці.

— **Влом до костела.** В селі Лемчиськах, пов. Ліманова вломилися до костела невідомі злодії і вкрали золоту та дві позолочені чаші. Поліція шукає за вломниками. Крім того в ночі 24. ц. м. вломники розбили вогнетреваму касу в управі громади в Лімановій, але знайшли лише 65 сот., касову книжку та обезпечневу полісу. Розчаровані вломники втікли не забираючи нічого.

— **Самоходова катастрофа** трапилась минулої неділі на шосі Ямна—Косьцежина, яким кермувала п. Яніцька-Носажевська. В катастрофі згинула адвокатка Вортман з Варшави. Носажевська має зломану руку і здавлені груди, її чоловік вийшов з катастрофи з легкими ранами.

— **Арійський параграф в організації інжинірів.** Минулої неділі 25. ц. м. відбувся у Варшаві зїзд делегатів усіх організацій інжинірів у Польщі. На зїзді дійшло до зміни статуту в тому напрямі, що до організації інжинірів у Польщі не вільно буде належати: 1) жидам, 2) особам жидівського походження та 3) особам, які одружились з жидівками. До нової управи ввійшов м. ін. віцеміністр комунікації Бобковський.

— **Буревій зі зливним дощем** перейшов минулої неділі пополудні над Варшавою і заподіяв великі шкоди. Буря повиривала багато дерев з корінням, що попереривали електричні дроти та спинили на деяких вулицях коловий рух. Далі буревій поперекидав кіоски з газетами та позривав дахи з кільканацятьох деревляних домів. На Віслі вітер перекинув човен, яким плив Ю. Андерс з дружиною та 7-літнім синком. Батьків удалося врятувати, 7-літній син згинув у спінених хвилях Висли. На вістку про смерть сина мати дістала нервової атаки і тому нею мусів заопікуватись лікар.

— **Масовий процес проти китайських комуністів.** Влада Гсін-кіну, столиці Манджу-ко, дозволила оголосити присуд, що його видав суд у Харбіні проти 110 китайських комуністів. Їх притягнув прокуратор до відповідальности тому, що вони стріляли до 385 арештованих. Суд засудив 10-ох підсудних на кару смерти, 7-ох на досмертну вязницю, 99-ох на кару вязниці від 5 до 20 років.

— **„Нумерус клявзус" для жидів у середніх школах.** Мадярська преса повідомляє, що до жидів застосують „нумерус клявзус" у середніх школах. Чотири ліцеї в Будапешті створили окремі кляси, в яких буде вчитися найбільше 40 жидівських учеників. Управа жидівської віроісповідної громади дістала дозвіл оснувати нові школи для жидів відповідно до фінансових можливостей.

— **Будова підводного кабля між Швецією та Фінляндією.** На шляху Стокгольм-Марієнгамн-Або-Гельсінки скінчили будову нового кабля. На відтинку Або-Гельсінки вживали дотепер повітряної лінії. Новим каблем можна вести одночасно 24 розмови. Нову лінію віддадуть до вжитку у грудні ц. р.

— **Вистава самовистарчальности в Торіно.** „Газетта дель Пополо" повідомляє, що в 1942 р. відкриють в Торіно виставу самовистарчальности, що її будуть відновляти що два роки. Вона започаткує велику загально-національну виставу, присвячену сотим роковинам італійського національного обєднання, що її відкриють в 1948 р. Терени на цю виставу призначили над рікою По простором 320.000 м. кв.

— **Кожна четверта родина матиме город і власну хату.** У Відні є тепер 30.000 городів-наділів, що їх винаймують поодиноким родинам. Це число городів збільшать до 100.000 так, що щочетверта родина матиме власний город і літній дім. Число городів збільшили з огляду на успішну оборону перед летунськими нападами, зокрема перед запальними і газовими бомбами, що викликують велитенське спустошення в густо заселених дільницях міст. Куди менше знищення заподіють літаки в містах з широко розкиненими городами-наділами.

— **400 дітей затроїлось несвіжим мясом.** Минулої пятниці затроїлось несвіжим мясом коло 400 дітей народніх шкіл в Айленд. 150 дітей відвезли до шпиталю, але стан їх здоровля не викликує остраху.

— **Смерть вояків на автостраді.** Автострадою з Берліна до Франкфурту їхав особовий самохід з великою швидкістю і віхав на відділ війська. Під колесами самоходу згинули два вояки, чотири були ранені.

— **Завалилась естрада зі 120 слухачами.** В Шербайвіл у стейті Кентекі у Злучених Державах завалилась естрада, на якій було понад 120 осіб, які слухали промови новопризначеного губернатора. Підчас катастрофи 50 осіб було ранених, з яких 40 треба було відвезти до шпиталю.

— **Водна труба** з градом заподіяла велике знищення виниць Гелякуаз у полудневій Франції. В районі Лявур і Сен Сюльпіс вода залляла багато домів і знищила виниці на просторі 20 км.

— **Кара смерти за девізові провини.** В останньому часі викрили в Італії кілька афер пачкарів, які перепачковували гроші за кордон. Тому уряд оголосить декрет, на основі якого каратимуть карою смерти всіх тих, які без дозволу будуть вивозити валюту за кордон.

— **Кари смерти у Франції вже не будуть виконувати публично.** Між декретами, що їх підпише през. Лєбрен є між іншим декрет, що заборонює виконувати публично смертні присуди. Засуджених можна буде карати смертю на вязничнім подвірю у присутности представників влади і священика. Одночасно декрет забороняє пресі подавати описи виконання кари смерти засуджених, під загрозою кари грівни від 100 до 2.000 франків.

— **Пожежі лісів на фінляндсько-совітському кордоні.** Шведська преса повідомляє, що від кількох днів горять в СССР ліси на просторі 60 км. Пожежа може легко перекинутися на ліси у Фінляндії і тому фінляндська прикордонна сторожа почала копати широкі рови, щоб спинити море вогню.

— **Папа виїде на конгрес до Ніцци?** „Кур'єр Варшавскі" повідомляє з Чітта дель Ватікано, що папа Пій XII. обмірковує справу особистої участи в Евхаристійнім конгресі в Ніцці в 1940 році. Тому папа приняв на спеціяльній авдієнції єпископа Ніцци, Ремонда, який склав обширний звіт з підготови до Евхаристійного конгресу.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її якстій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Дописи

ПЕРЕМИШЛЬ.

Гостина хору Котка. Минулого місяця загостив до Перемишля одинокий на галицькій землі український хор під артистичним проводом Дмитра Котка з одним концертом, який відбувся в салі „Сокола" при вул. Дворського. Програма концерту складалася з трьох частин, у які увійшли українські канти, народні пісні, думи і вязанки. Знаменита техніка, чиста краса голосів та мистецьке виконання кожної пісні приковували авдиторію. Ще довго після концерту бреніли в ухах приявних милі звуки знаменитого хору.

Марійський день. В неділю 14 м. м. відбулося в Перемишлі Марійське свято, яке влаштували спільними силами Марійські Дружини. Рано в год. 8-й Преосвященний Кир Григорій відправив архиєрейську Службу Божу в церкві оо. Василіян, в якій взяли участь Марійські Дружини та маси вірних. Гарну проповідь виголосив один з отців ЧСВВ з Добромиля. Також Преосвященний Кир Григорій після Служби Божої промовив до Марійських Дружин. В часі Служби Божої співав під упр. проф. В. Вітошинського гімназійний хор, у якому вибивався прекрасним баритоном лиц. абіт. Саковський; йому знавці ворожать гарну майбутність. Вечором тогож дня у салі оо. Василіян відбулася святочна академія в такою програмою: 1) Вступне слово о. Ігумена **Федерика, 2. Хор школи св.** Миколая відспівав: „До стіп Твоїх" і „О Мати Маріє"; 3) Маленька Шпитковська і малий Тисовський виконали дві деклямації; 4) П. Лужецька при супроводі фортепіяну (при фортепіяні п. Поповська) виконала сольоспів „Аве Марія" і Людкевича „О Боже духом веселю"; 5) П. Німцовська при супроводі фортепіяну віддеклямувала У. Кравченко: „Маріє" і „Ми хочем лелій"; 6) П. Поповська виконала на фортепіяні: Коссака „Легенду" і Барвінського „Прелюдію". Програму закінчили діти школи св. Миколая живою картиною на тлі Марійського гимну, який відспівав заслівський хор під упр. м-ра Чубівну. Академію звеличав Преосвященний Кир Григорій в товаристві членів Капітули при виповненій по береги перемиським громадянством та шкільною молоддю салі.

Вечір живого слова в честь Лесі Українки. В четвер 18. п. м. заходом Т-ва ім. Л. Українки в Перемишлі звеличало память своєї опікунки „Вечором живого слова". Реферат п. н. „Слово про Лесю Українку" виголосила м-р І. Шкварківна. На дальшу програму склалися 1) „Хвиля" і „Enilлог" — збірна рецитація; 2) „Три хвилини": „У клюбі", „У тюрмі", „На еміграції" у виконанні: проф. О. Хичій, Я. Андруховича, Н. Німцевської і Б. Гадзевича; 3) „Одержима" — деклямація — І. Мудра, 4) Інсценізація „Мама іде знов"; 5) „У пущі" — деклямація у виконанні П. Андруховича; 6) „Госпиня" — картина, яку виконали Н. Німцевська і Н. Гошка. Програма від першої до останньої точки була виконана бездоганно. Прекрасно виглядали декорації й освітлення. Слід підкреслити, що режисери і виконавці вклали багато праці у виведення усіх точок вечора, але перемиська публика не дописала. Саля світила пусткою, так що Т-ву прийшлося доложити до цієї імпрези.

Анкета в справі садків. В суботу 27. м. м. відбулась у великій салі Народнього Дому анкета у справі організації дитячих садків у перемиському повіті. Анкету відкрив голова П. Кр. „Р. Ш." д-р М. Рибак, покликуючи до президії о. крил. І. Качмара, п. Е. Зитикову та п. В. Кубрака на секретаря. У короткому рефераті д-р Рибак зясував ціль і значіння садків у вихованні нового українського покоління. Дир. Т. Середюха виголосив обширний **організаційний** реферат, у якому подав низку вказівок як організувати і вести дитячі садки. У широкій дискусії забирали слово: о. декан П. Войтович з Негрибки, о. Т. Гура з Торок, А. Чупер з Дрогоєва, І. Павлик з Бушкович, Дахівна з Вовча, М. Гринишин і о. крил. І. Качмар.

Памяті С. Петлюри. В суботу 27. м. м. вихованки бурси ім. С. Петлюри вшанували память Головного Отамана С. Петлюри, свого патрона, святочною академією, що відбулася вечором у салі бурси. Було це дуже скромне свято, але у дітей-сиріт по вояках-емігрантах та у кільканацяти приявних громадян полишило помітне вражіння. Вступне слово відчитав вихованець бурси Юрко Горбачів, дальша програма складалася з хорових і музичних продукцій вихованків та деклямацій: Сурмача „Ти спиш Отамане" віддеклямував П. Бурківський і Холодної „Нехай ідуть вигнання тьмяні дні" — віддеклямував Левко Горбачів. Академія закінчилася національним гимном.

К-ж.

ЗОЛОЧІВ

Аматорська вистава. Аматорський Гурток при Т-ві Сокіл у Золочеві влаштував 18. п. м. виставу п. н. „Про що тирса шелестіла" С. Черкасенка. Вистава удатна, режисерував М. Цішецький. Вістка про виставу цим разом голосно прогомоніла по Золочеві, бо вже яких 4—5 років не було кращої аматорської вистави по причині упадку Драматичного Гуртка при кружку „Рідної Школи", що працював під проводом проф. В. Безкоровайного. Згаданий гурток виставив за час свого 3-літнього існування такі песи, як „Наталка Полтавка", „Ой не ходи Грицю", „Запорожець за Дунаєм", „Жабориння" та підготовляв драму пок. д-ра Яр. Лопатинського „Казка скал". Гурток проявляв надзвичайну рухливість, стояв на високому мистецькому рівні, мав у своєму складі орхестру Музичного Інституту, виїздив на провінцію. П. М. Цішецький зорганізував гурток, цим разом при рухливім Т-ві Сокіл та по довшій підготові виставив песу „Про що тирса шелестіла". Як режисер і організатор вклав багато знання і сил, тимбільше, що мав людей, які ще не виступали на сцені. Підходити до поодиноких осіб нема потреби, всі були на своїх місцях. На перший плян вибивався з мужчин Безпалко (Сірко), Біловус (Лесь) і в 4 дії Кузик (Гедз). З жінок Древницька в ролі Килини вирізнилася грою і голосом і Оксана (І. Шипуліяна), що створила добру креацію демонічної дівчини. Найкраще випала 4 дія. Характеризація козаків удатна. Орхестра не відповіла своєму завданню. Саля була виповнена по береги.

САМБІР

„Невольника", іст. драму на 5 дій М. Кропивницького, відограв 11-го червня ц. р. в салі Української Бесіди аматорський гурток при читальні „Просвіти" в Самборі, при співучасти Муз. Т-ва ім. Лисенка і спортового Т-ва „Дністер". Хоч „Невольник" належить до драм, що вже поволі сходять з нашої сцени і роблять місце новим модерним песам і тому здавалося, не викличе зацікавлення, то сталося навпаки — саля була виповнена по береги і то самими передовими громадянами Самбора і Самбірщини. Причина в тому, що в Самборі досі крім кількох припадкових аматорських вистав, не було доброї мистецької аматорської вистави. Ця добре заповідалася. Організатори добре зробили, що подбали про гарні мистецькі декорації, бо добра декорація на сцені — це половина успіху. Декорації підготовив арт.-маляр Пелеnський. Треба з приємністю ствердити, що гра аматорів загально подобалася. Понад рівень аматорства вибився проф. Левицький у ролі кобзаря, головно своїм симпатичним голосом у сольових партіях. Не можна мовчанкою поминути мистецької гри дир. Климковича у ролі старого козака, який був чи не найкращий на сцені. Добрі були гуртові сцени, головно вибивалися Кульчицький у ролі Невольника і Мудрий в ролі козака Опари. Не зле теж вивязали і ролі Ярини (п. Грабовецька) і Степана [illegible] ... інші достроювалися своєю грою до головних [illegible]. Треба з приємністю ствердити дбайливу підготову виконавців. Треба з признанням ствердити [illegible] вистави, в чому велика заслуга режисера п. В. Михайлів, б. дир. ОСК. В часі співаних партій пригравала смичкова орхестра під батутою п. В. Малания. На кінець висловлюю одно побажання, яке можна було чути між публикою, щоб ініціятори цієї вистави [illegible] до [illegible] драматичної студії в Самборі.

К.

ОГОЛОШЕННЯ

Шафкові куфри
валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає
Робітня і склад Гуртової продажі **Н. БАРЕР**
Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1317 1-?

ТЕАТРИ.

Великий театр.
Вівторок 27. 6. од. 20 „Субретка“.
Середа 28. 6. год. 20 „Парижанка“.
Четвер 29. 6. год. 16. „Субретка“; год. 20 „Парижанка“.

Театр Розмаїтостей.
Вівторок 27. 6. год. 20 „Страхи на ляхи“.
Середа 28. 6. год. 20 „Страхи на ляхи“.
Четвер 29. 6. год. 18 і 20.15 „Страхи на ляхи“.

Український Театр ім. І. Котляревського.
БОРЩІВ:
27. 6. Цариця Грузії.
28. 6. Циганське кохання.
29. 6. Муза на офсайді.
30. 6. Зоря над Почаєвом.
З Борщева іде театр до Заліщик, Городенки і Снятина.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).
КОСІВ:
27. 6. Люди на кризі.
28. 6. Жінка на цензурі.
29. 6. Гриць.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
НАДВІРНА:
27. 6. Дай серцю волю.
28. 6. Сорочинський ярмарок.
29. 6. Невольник.

Українська Капеля кобзарів-бандуристів Степана Орача.
27. 6. Баківці.
Заангажую бандуристку і ... п. Старе Село.

КІНА.

АМПІР: „Брехун“.
АПОЛЬО: „Тарпан“ і „Зелена богиня“.
АТЛЯНТИК: „Вязень ч. 4350“.
БАЙКА: „Теодора робить карієру“ і „Кід Галягад“.
БАЛТИК: „Веселий чура“ і „Людина, що двічі жила“.
ВАНДА: „Сліпий завулок“ і „Кохаю дівчину“.
ҐРАЖИНА: „Я вона“ і „Ідемо по щастя“.
ЕВРОПА: „Дай щастя“.
КАСІНО: „Поклонники панни Нансі“.
КОПЕРНИК: „Студентка“, на підставі повісти Віки Баум.
МАРУСЕНЬКА: „Знахар“ і „Проф. Вовчур“.
МЕТРО: „Жовтий пірат“ і „Герой наших часів“.
МУЗА: „Льорд Боб“ і „Мільйонер на тиждень“.
МІРАЖ: „Пятно зради“ і „Банковий дім Ротш. і спілка“.
ПАКС: „Збунтована“ й додатки.
ПАЛЯС: „Остання осторога“.
РАЙ: „Кохання в кайданах“ із Шарлем Буає.
РІЯЛЬТО: „Галька“.
РОКСІ: „Підозріння“ і колір. додатки.
СВІТ: „Спокуса“ з Марл. Дітріх, „Королева джунглів“.
СВЯТОВІД: „По великій війні“, „Перли і серце“.
СТИЛЕВЕ: „Невидна суперниця“ й ревія.
ТОН: „Дівча з далекої півночі“ і „Восьма жінка Синьобородого“.
УТІХА: „Роберт і Бертран“ та ревія.
ХИМЕРА: „М-р Дул шаліє“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай“

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 27. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Ран. денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Хворі в уроками, 11.30 Авдиція для

Ощадний
С. ФЕДЕРА

новобранців, 12.03 Пол. авдиція, 13.00 Попул. музика, 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господ. вістки, 14.45 Прир. репорт., 15.05 Попул. музика, 15.45 Господ. вістки, 15.50 Фінанс.-госп. акт., 16.00 Попол. денник, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Твори на флет, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Концерт солістів, 17.45 Радіотехн. новини, 18.00 Кольон. авдиція, 18.30 Концерт франц. музики, 19.00 Авд. для робітників, 19.30 „При вечері“, 20.25 Авдиція для села, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, 21.00 „Мільда“ мітол. кантата, 21.40 Відчит про вибух великої війни, 21.55 Форт. твори, 22.15 Камер. концерт, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

СЕРЕДА, 28. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Ран. денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Турист. гутірка, 8.25 Турист. вістки, 11.30 Авдиція для новобранців, 12.03 Пол. авдиція, 13.00 Інформ. газетка в українській мові, **13.10 Українська музика з плит (хор і орх.)**, 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господ. вістки, 14.45 Авдиція для дітей, 15.15 Попул. муз. квінтет, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Пісні про море, 16.50 Гутірка про гнізда, 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Гутірка про Німеччину, 17.25 Танк. музика з пл., 17.50 Гутірка для господинь, 18.00 Славні симф., 18.35 Пісні, 19.00 Читання Дікенса: „Клюб Піквіка“, 19.30 При вечері, 20.10 Військ. відчит, 20.25 Авдиція для села, 20.35 Льок. спорт. вістки, 20.40 Інформ. авдиція, 21.00 Шопен. концерт, 21.40 Біольог. відчит, 22.00 Гутірка про звук. тасьму, 22.10 Розр. музика, 22.30 „Львів. цера“, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авд.

ЧЕТВЕР, 29. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Сигнал часу й пісня, 7.05 Музика з пл., 8.00 Ран. денник, 8.15 Військова орх., 9.00 Трансм. з Гдині: Дні моря й кол., 12.03 Муз. ран., 13.00 Фрагмент пов., 13.15 Обід. музика, 14.45 Репортаж про Амазонку, 15.00 Фрагм. казань Скарги, 15.15 Авдиція для села, 16.30 Форт. речит., 17.00 Відчит про будівництво, 17.15 Звук. фейл., розр. концерт, 18.40 Накол. перегони до моря, 18.50 Акт. гутірка, 19.00 Образок з життя гданських купців, 19.30 Сальон. тріо, 20.05 Театр. перегляд, 20.15 **Звуков. репортаж, веч. денник, 21.15 Розр.** концерт, Мор. гуморески, ... вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 27. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 17,00 Твори Баха, 22.35 Давня камер. музика, БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.15 21.00 Танкова музика, БРАТИСЛАВА 19.30 Вокальний концерт, 20.45 Нар. музика, 21.15 Розмов. музика, БУДАПЕШТ 17,40 18,00 22,00 Циганська музика, 19,25 Норв. хор, 21.05 Форт. речиталь, 23,00 Легка музика, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16,00 Попол. музика, 18,30 Арії й пісні, 21,30 Нар. мельодії, 22.20 Солісти, МІЛЯНО 21.00 22,00 23,00 „Ріґолетто“ оп., ПРАГА 17.15 Квартет, 18,30 Орх., 19.45 Пісні, 21.00 Орх., 23,00 Чеська музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Віольонч., 19,00 Орхестра, 22.30 23.00 Камер. музика, РИМ 21,00 Розривкова музика, 21.30 22,00 Симфон. концерт, 23.15 Танкова музика.

СЕРЕДА, 28. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 21.00 Симф. концерт, 22.30 23.00 Розр. концерт, БЕРЛІН 17.30 Камер. концерт, 18.00 Розр. концерт, 19.15 Пісні й музика, 20.15 Квінтет, 21.00 Оперет. мельодії, БРАТИСЛАВА 17.10 Слов. нар. музика, 19.40 20.00 21.00 Концерт, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 15.15 Спів, 19.15 Орх., 23.00 Циганська музика, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Попол. музика, 18.15 Форт. і сольо, 20.15 Орхестра, 22.20 Камер. концерт, МІЛЯНО 17.15 Вокальний концерт, 22.10 Скрипк. речиталь, 23.15 Танкова музика, ПРАГА 20.45 Камер. музика, 21.10 Попул. концерт, 23.00 Чеська музика, РАДІО ПАРІ 18.30 Скрипк. речиталь, 19.30 Пісні, 20.30 21.00 Муз. авдиція, 22.00 23.00 Легка музика, РИМ 17.15 Попул. концерт, 22.30 Розр. музика, 23.15 Танкова музика.

найдешевше закуповує
перед виїздом
всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.
Коперника 15 а, Галицька 16.

ЧЕТВЕР, 29. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 19.00 Соната, 22.30 23.00 Легка танкова музика, БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.00 Пісні, 19.15 Соната, БРАТИСЛАВА 19.30 20.00 Легка музика, 22.00 Розривкова музика, БУДАПЕШТ 17.40 18.00 Мадярські пісні, 22.00 23.00 Спів. речиталь, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Моцарт. сонати, 20.15 21.00 Твори Гайдна, 22.20 Форт., МІЛЯНО 22.30 Орх. концерт, ПРАГА 16.30 17.00 18.00 Попол. концерт, 18.30 Легка музика, 22.10 Концерт, РАДІО ПАРІ 19.00 Легка музика, 20.30 21,00 22,00 Симф. концерт, РИМ 17,00 18,00 Розр. музика, 21,00 22,00 23,00 „Масковий баль“ опера.

Радіокутик.

РАДІО-БАР.

На паризьких торгах, які тепер відбуваються, з зацікавленням оглядають відвідувачі у радіовому відділі, оригінальну річ, що має в собі радіовий приймач, та добре вивінуваний бар. Кажуть, що відвідувачі ще досі не розвязали цікавої проблеми, чи бар має бути заохотою до слухання радія, чи радіо до частішого користання з бару. Вирішить цю справу власник, який цей бар набуде.

ЗВОРУШЛИВА ХВИЛИНА У ЖИТТІ ФРАНЦІЇ.

Дня 14. липня ц. р. відбудуться у Парижі великі торжества французького народнього свята. Безсумніву найбільш зворушливим моментом того дня буде присяга президента Франції Лєбрена на вірність та неподільність французької імперії, яку він зложить на тарасі Трокадеро у приявности цілого французького народу, згромадженого на Камп де Марс. Слова президента нададуть всі французькі радіостанції. Потім радіо трансмітуватиме відповіди всіх французьких кольоній та протекторатів. У томуж часі французька народня ґвардія яка цього дня буде у Ню Йорку, відограє народній марш.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, дня 26. червня 1939

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2.50
За 1 кг. масла експ. в оп. дає зачет	2.50
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.95

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

Подяка.

Високоповажаному Панові **д-рові К. Восвідці в Станиславові** складаю найщирішу подяку за врятування моєї дружини з прикрого положення і моєї донечки від смерти.

Щиро дякую теж Високоповажаній Пані **Лікарці С. Девоссер у Перегінську** за безкорисне піклування і слова розради.

Зокрема щиро дякую Високоповажаному Панові **Д-рові О. Сивенькому в Перегінську** за незабутню дбайливу опіку та безінтересовну посвяту часу і знання для моєї дружини і донечки.

Перегінсько, у червні 1939 р.

о. м-р Олександер Буць.

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціннин друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50
Książka rozszczikowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ОЛЕНА З ФЕДОРОВИЧІВ
ЦІСИКОВА
дружина гімн. професора
упокоїлася в Бозі 18. червня. Похорон відбувся 20-го червня в Стрию. В. Їй П.!
1325

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ІНТЕЛІҐЕНТНОЇ, що зможе і схоче обійтись без служниці шукає самітний священик. Господарство можна зредукувати до одної корови. Уряд Парохіяльний Турка к. Коломиї. 1327 1—2

ЛІТНИЩА

ВОРОХТА, першорядний пансіон „Марія“ під управою Анастазії Лебедевої поручає вигідні кімнати і дуже добрий харч. 1253 6-6

КРИНИЦЯ, український пансіон „Фльора“ приймає своїх по знижених цінах. Яблонський. 1328 1—8

КУПНО — ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛЕТИ СОТНІ „Coventry Eagle“ „Wanderer“, „Bismark“, „Birmingham. по найнижчих цінах поручає **Ігнаци Роман**, Спілка з обм. відп. **Львів, Леґіонів ч. 27.** 30/55 —7

МЕШКАННЯ

ДВОЄ ЕМЕРИТІВ або емеритку на постійне мешкання, може спільне ведення дому, найкращі гори, електрика, крамниці, 4 лікарів, аптика, зал. стація 5 хвилин — шукає вілля „Ать“ Ділок, п. Микуличин. 1302 2—2

СОНЯЧНИЙ покій і кухня від зараз до винайму, вул. Орля одинадцять, Богданівка. 1288 .-10

УМЕБЛЬОВАНА КІМНАТА з окремим входом з утриманням або без, лазничка, до винайму, Гловінського 2, III. м. 7. 1336 1—8

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за ґарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 54-6

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ“, тепер Шайнохи 1. 1254 4-10

ОГОЛОШЕННЯ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Союзу українських бруттовців і власників нафтових теренів „ПІДОЙМА“ в Дрогобичі

відбудуться дня 8. липня 1939 в год. 11 зранку у салі „Українського Базару“ в Дрогобичі з таким порядком дня:

1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2) Звіт Дирекції і Контрольної Комісії за діловий рік 1938-39 й уділення абсолюторії.
3) Вибір 4-ох членів Надзірної Ради та 3-ох членів Ревізійної Комісії.
4) Внески й запити.

На випадок браку комплету вимаганого статутом Загальні Збори відбудуться того самого дня, в тім самім льокалі годину пізніше, себто в 12-ій год. вполудне, з тим самим порядком дня.

Надзірна Рада.
1236

РОВЕРИ
ДНІСТЕР
НАЙЛІПШІ
1328 1—15

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.